

Omgevingsvisie buitengebied

(voorontwerp)

Omgevingsvisie buitengebied

voorontwerp

Projectnummer 932.00.01.20.00
4 september 2019

Status:

Dit betreft een eerste versie van de omgevingsvisie die nog niet compleet is. Mede aan de hand van het gesprek met de samenleving willen we de visie in het najaar van 2019 verder invullen en vormgeven. Het geeft wel voldoende beeld van onze voorzet voor het gesprek. We zijn benieuwd of u zich kunt herkennen in de koers die met deze eerste versie van de visie is neergelegd.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Doel en rol omgevingsvisie	7
2.1	Buitengebied in transitie	7
2.2	Doel omgevingsvisie	8
2.3	Voortbouwen op Buitengebied in Balans	9
2.4	Versterken omgevingskwaliteit als uitgangspunt	10
2.5	Samenvattende uitgangspunten voor de visie	11
3	Identiteit buitengebied Nederweert	13
3.1	Identiteit - overkoepelend: etalage bijzondere elementen Nederweert	13
3.2	Identiteit - deelgebieden: te versterken waarden per deelgebied	15
3.3	Afspraken op basis van de identiteit	19
4	Agendering van de opgaven	21
4.1	Kapstokken als basis voor benoemen opgaven	21
4.2	Toelichting vertaling kapstokken naar opgaven	24
5	Opgaven in het buitengebied: ambitie en keuzes	41
5.1	De overkoepelende opgave	41
5.2	Verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving op het gebied van gezondheid	42
5.3	Een oplossing voor de vrijkomende gebouwen	47
5.4	Beschikbaar houden van perspectiefvolle agrarische locaties	50
5.5	Een bijdrage leveren aan de energietransitie	53
5.6	Een bijdrage leveren aan de klimaatadaptatie	55
5.7	Versterken van het groene karakter	57
5.8	Verbeteren van de infrastructuur	59
5.9	Versterking beleving en gastvrijheid	60
5.10	Herstructureringsopgave	61

6	Wegwijzer initiatieven en dynamisch afwegingskader	63
6.1	Inleiding	63
6.2	Wegwijzer initiatiefnemers	64
6.3	Dynamisch afwegingskader	65
7	Communicatie, voortzetting en borging	67

Bijlagen

1 Inleiding

De komende jaren komen grote veranderingen bij elkaar in het landelijk gebied. Dit vraagt om een aanpak, waarbij alle opgaven op het gebied van gezondheid, kwaliteit van de leefomgeving, economische ontwikkeling, duurzaam ondernemen, landbouw, wonen, natuur, milieu en water betrokken worden. De integrale benadering.

De omgevingsvisie buitengebied maakt gebruik van de ervaringen die we sinds 2013 opdeden met het programma Buitengebied in Balans, samen groots, samen doen! Kernwoorden zijn samenwerking (met partijen in de samenleving), overleg, maatwerk, kwaliteit en vernieuwing. We gebruiken de verwachte veranderingen in het buitengebied voor een flinke verbetering van de kwaliteit van de omgeving. We gaan niet uit van het grote gebaar, maar van stap voor stap, samen met ondernemers en andere initiatiefnemers in het buitengebied.

Deze omgevingsvisie nodigt iedereen (inwoners, ondernemers, investeerders, maatschappelijke organisaties en anderen) uit om een bijdrage te leveren aan het versterken van de kwaliteit in ons buitengebied. De omgevingsvisie helpt ons om samen te blijven werken aan een buitengebied waar het prettig wonen, werken, ondernemen en recreëren is.

Twee lagen

Dit doen we aan de hand van een gezamenlijk beeld voor de lange termijn. Hiertoe is de omgevingsvisie opgebouwd uit twee lagen. Een laag voor de lange termijn op basis van identiteit en waarden. En een laag voor de korte en middellange termijn. Die geeft richting aan de maatschappelijke opgaven en biedt ruimte aan passende initiatieven.

Omgevingsvisie is een momentopname, geen eindpunt

De omgevingsvisie is een momentopname. Allerlei lopende trajecten zijn met elkaar in verband gebracht. Waar de gemeente aan zet is voor het maken van keuzes voor een richting doen we dat. De lopende trajecten gaan gewoon door. De visie sluit daar weer bij aan. In die zin is de omgevingsvisie een onderdeel van een doorgaand proces. Samen met partijen in de samenleving willen stappen zetten in de gekozen richting en tussentijd de vinger aan de pols houden. In die zin is deze visie nooit af.

Omgevingsvisie in twee delen

Uiteindelijk maken we een omgevingsvisie voor het hele grondgebied van onze gemeente. We kiezen nu om te beginnen met het buitengebied omdat daar de problemen het grootst zijn en de veranderingen het snelst gaan. Later voegen we de kernen toe aan de omgevingsvisie.

Opbouw omgevingsvisie

Hoofdstuk 2 belicht hoe de omgevingsvisie zijn rol gaat vervullen.

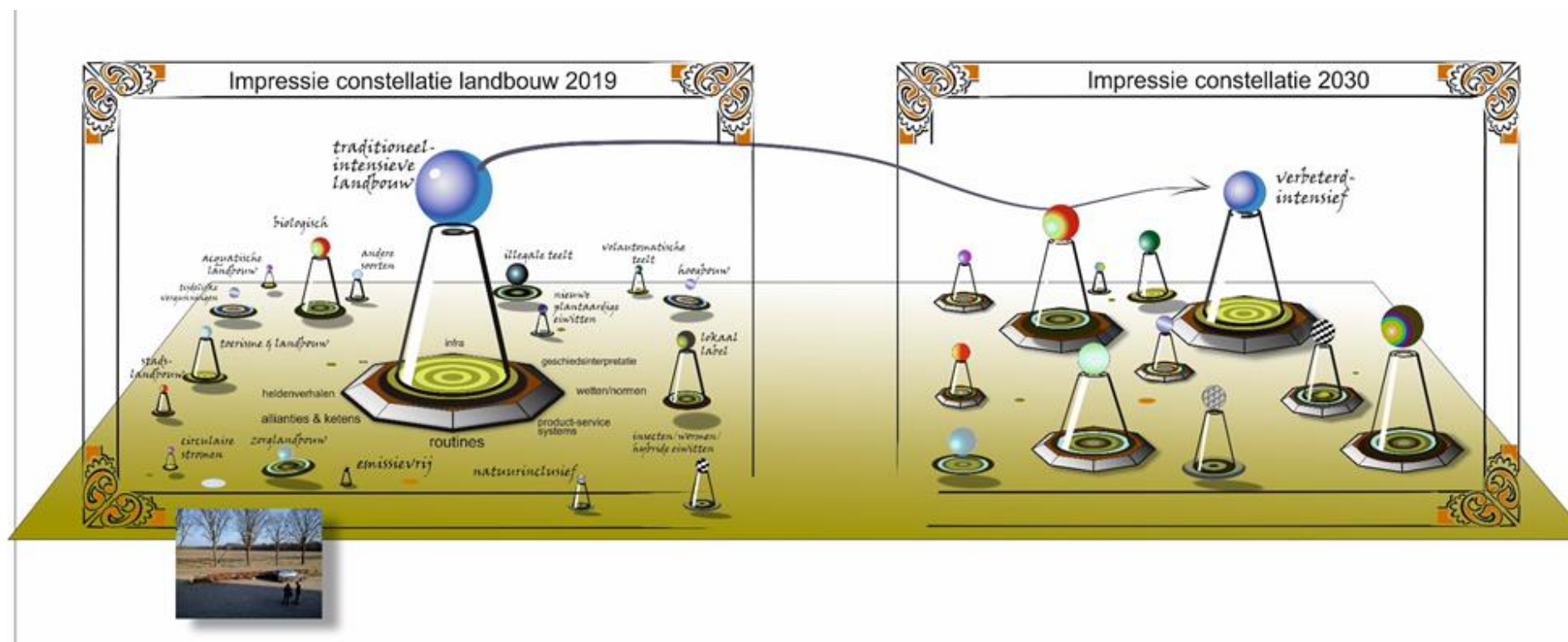
Hoofdstuk 3 bevat de beschrijving van de identiteit en de te versterken waarden (laag 1). Hoofdstuk 4 beschrijft hoe de visie vorm kreeg en hoe keuzes zijn gemaakt voor de opgaven in hoofdstuk 5.

De ambities en keuzes voor de gekozen opgaven zijn beschreven in hoofdstuk 5 (laag 2). Hoofdstuk 6 geeft aan hoe we bij ontwikkelingswensen met initiatiefnemers willen samenwerken en hoe we tot afwegingen willen komen. In hoofdstuk 7 komt aan de orde hoe we in gesprek willen blijven en willen blijven communiceren over de omgevingsvisie.

2 Doel en rol omgevingsvisie

2.1 Buitengebied in transitie

In september 2018 liet Harry te Riele met bovenstaande afbeelding zien dat het buitengebied er over 10 tot 15 jaar heel anders uit. De jaren daarvoor zorgden allerlei ontwikkelingen in meerdere opzichten voor een onbalans. Anno 2019 verdienen veel ondernemers te weinig om te kunnen investeren. Dit bedreigt de kwaliteit, de leefbaarheid, het niveau van voorzieningen en de aantrekkelijkheid.

De productie van gezond en veilig voedsel door een moderne en krachtige sector is één van de grotere opgaven. De productie moet daarbij meer in balans komen met de gezondheid voor mens en dier. Denk aan het klimaat, lucht- en waterkwaliteit, waterbeheer, biodiversiteit en de kwaliteit van het landschap. Meerdere bedrijven kunnen (of willen) deze slag niet maken. Maar stoppen nog niet met hun bedrijfsvoering vanwege financiële of sociale redenen. Zoals gebrek aan pensioen. Of omdat ze niet willen toegeven dat het eigenlijk niet meer rendabel is.

Er bestaan zorgen over de gevolgen van de agrarische sector (met name veehouderijen) voor de gezondheid van omwonenden. Ook zijn er zorgen over het dierwelzijn in sommige sectoren. Mede daardoor neemt het maatschappelijk draagvlak voor de sector af.

Er is op plaatsen sprake van onderlinge spanningen en wantrouwen. Tussen burgers, natuur- en milieuorganisaties en ondernemers, maar ook richting overheid. Er is behoefte aan nieuwe vormen van gesprek tussen boeren, burgers en overheid.

We zien dat veel agrarische bedrijven stoppen met hun bedrijfsvoering of al zijn gestopt. Andere bedrijven willen groeien. Ze kopen vrijkomende locaties op. Deze locaties bieden kansen. De aantrekkelijkheid van ons buitengebied voor de eigen bewoners, toeristen en recreanten moet daarbij verbeteren. Bijvoorbeeld door te investeren in groen en in verbindingen tussen de bebouwde gebieden en de natuurgebieden.

Tenslotte moeten we naar duurzamere vormen van energieopwekking en energiegebruik om de gevolgen van de klimaatverandering te verminderen. Ook de klimaatverandering vraagt om meer ruimte voor water en groen.

2.2 Doel omgevingsvisie

Toewerken naar een buitengebied waar het goed wonen, werken en recreëren is. Dat is het doel en dat vergt de komende jaren een forse kwaliteits-slag. Die slag willen we maken samen met alle betrokken partijen. Het uitgangspunt van deze omgevingsvisie is dan ook om zoveel mogelijk rand-

voorwaarden aan ontwikkelingen te kunnen meegeven die bijdragen aan het doel.

De omvorming (transitie) van het buitengebied is al in volle gang. Er is bij alle betrokkenen veel energie aanwezig om de schouders te zetten onder de gewenste kwaliteitsslag.

Samenwerking is een must

Alleen door samenwerking tussen alle partijen (ondernemers, burgers, maatschappelijke organisaties, kennispartijen en overheden) kunnen we de opgaven aan. Als gemeente schuiven we als gelijkwaardige partner aan bij initiatiefnemers, burgers, ondernemers en organisaties in de gemeenschap. Iedereen houdt natuurlijk zijn eigen verantwoordelijkheden. Alleen dan zijn de veranderingen in het landelijk gebied in goede banen leiden. We blijven samenwerken met onze regiopartners. De veranderingen zijn zo groot dat we deze nodig hebben.

De samenleving verandert sneller dan de overheid haar beleid kan aanpassen. Bewoners en ondernemers in het buitengebied zijn mondiger, informatie is sneller en op veel plaatsen toegankelijk, de belangen en de verschillen worden groter. Dit vraagt van iedereen (overheid, burger, ondernemer) een nieuwe rol met als rode draad dat we altijd in gesprek blijven.

Er liggen grote kansen in (nieuwe) verbindingen met (nieuwe) samenwerkingspartners. Ruimte is nodig om te experimenteren met pilots, proeftuinen e.d. met duidelijke rollen en verantwoordelijkheden. Om dit te kunnen, is het belangrijk dat de gemeente meedenkt, richting geeft, ruimte biedt en partijen verleidt tot samenwerking en verbinden.

2.3 Voortbouwen op Buitengebied in Balans

In het programma ‘Buitengebied in Balans, samen groots, samen doen!’ doen we met deze aanpak sinds 2013 ervaring op. Door nieuwe manieren van denken, originele samenwerkingen en een verfrissende kijk op regelgeving, wordt samengewerkt aan een prettige woon-, werk- en leefomgeving.

Uitwerking van nieuwe initiatieven vindt plaats in de vorm van ‘proeftuinen’. Inmiddels zijn circa 50 proeftuinen uitgewerkt. Kernwoorden daarbij zijn maatwerk, integraal, dialoog, kwaliteit en vernieuwend.

Deze omgevingsvisie omarmt het gedachtegoed van ‘Buitengebied in Balans’ en ziet de werkwijze als standaard.

Dat betekent:

- Voortbouwen op samenwerking met partijen in de samenleving en regio. Dat is bijvoorbeeld al gedaan met de Raad van Inspiratie, Platform gezonde veehouderij, gezonde leefomgeving en het concept Nederweert - Vlinder van Limburg. Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting. We blijven in gesprek met de samenleving;
- Ook bij individuele initiatieven willen we in een vroeg stadium met de initiatiefnemer om de tafel gaan om tot haalbare plannen te komen. Hierbij is een integrale benadering het uitgangspunt. Uitgangspunt is een integrale benadering. Het betekent een nieuwe werkwijze in het gemeentehuis met ‘omgevingstafels’ als uitgangspunt. Daarmee bedoelen we dat alle relevante disciplines binnen het gemeentehuis aan tafel zitten met de initiatiefnemer om tot een haalbaar plan te komen;
- Geen strak geformuleerde uitgangspunten in de omgevingsvisie, maar richtinggevende uitspraken die bijdragen aan het bereiken van onze ambities. Het versterken van de kwaliteit van het buitengebied. We staan open voor maatwerk en nieuwe ideeën als dat doel wordt bereikt;

- Iedere partij toont verantwoordelijkheid. Wij kiezen de rol van procesregisseur in de vorm van beschikbaar stellen van kennis, het verleiden en verbinden, ruimte bieden en richting geven. Initiatiefnemers dagen we uit om met plannen te komen die bijdragen aan de kwaliteit van ons buitengebied;
- Initiatiefnemers nemen actief en op tijd hun omgeving mee in de planvorming (omgevingsdialoog);
- Voor sommige onderwerpen doen we eerst ervaring op in een proeftuin. Dan pas stellen we nieuw beleid op. We hebben dat bijvoorbeeld gedaan bij windturbines en zonnevelden.

2.4 Versterken omgevingskwaliteit als uitgangspunt

Om te bepalen hoe de kwaliteit kan verbeteren is een waardenkaart gemaakt met ‘te versterken waarden’. Deze waarden zijn gebaseerd op de identiteit en landschappelijke kwaliteit van het buitengebied van Nederweert. Een nieuwe ontwikkeling moet altijd bijdragen aan de geformuleerde waarden. Daarnaast moet een nieuwe ontwikkeling bijdragen aan ons doel om toe te werken naar een buitengebied waar het goed wonen, werken en recreëren is. Er is onder andere sprake van een meerwaarde voor het buitengebied als:

- a) een bijdrage wordt geleverd aan sloop van overtollige gebouwen in het buitengebied;
- b) bij maatschappelijke meerwaarde. Hierbij kan gedacht worden aan de verbetering van het woon- en leefklimaat in het buitengebied, extra werkgelegenheid, ecologische meerwaarde/natuurontwikkeling of verbetering van de verkeersveiligheid;
- c) er een bijdrage wordt geleverd aan de energietransitie;
- d) er een bijdrage wordt geleverd aan de klimaat-adaptatie.

Geen eindbeeld, maar een richting

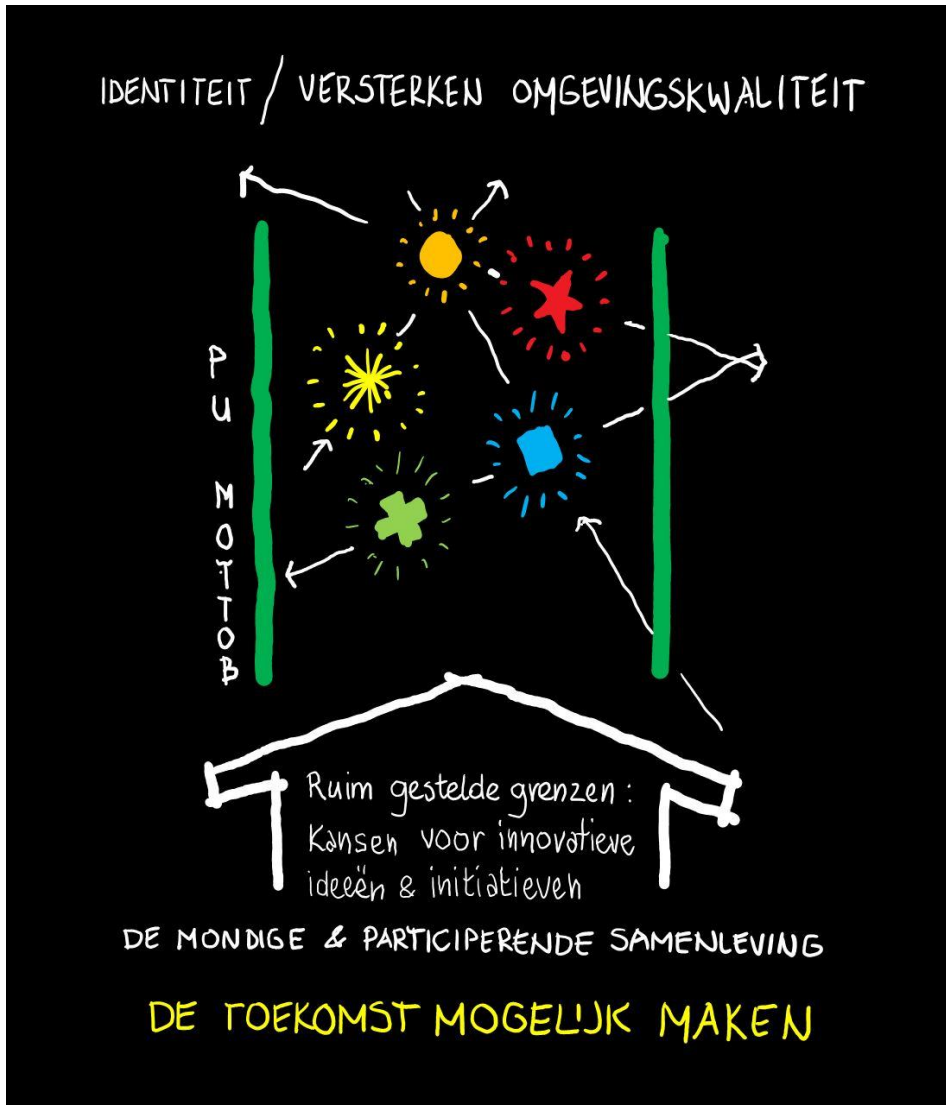
We plannen niet het eindbeeld van de toekomst. Wel bieden we een (ruime) bandbreedte waarbinnen nieuwe plannen en ideeën bij kunnen dragen aan de gestelde doelen. Steeds meer is er sprake van een in hoge mate ‘onbekende toekomst’ en onvoorziene ontwikkelingen en innovaties die niet voorspeld kunnen worden, maar een positieve benadering verdienen.

Het betekent dat deze visie nooit af is. Regelmatig kijken we of we met de visie voldoende opschuiven in de beschreven richting. De Omgevingswet noemt dit de beleidscyclus. Het betekent ook dat we moeten beschrijven hoe we dat in de gaten willen houden.

‘ja, mits’ de omgevingskwaliteit wordt versterkt

Bij de Omgevingswet vormt niet het beleid langer het uitgangspunt, maar wij bieden (ruime) kaders voor initiatieven uit de samenleving. De afbeelding op de volgende bladzijde laat dat zien. Veel is mogelijk, zolang de ontwikkeling bijdraagt aan de omgevingskwaliteit, die centraal staat (in de vorm van de identiteit en kernkwaliteiten van het buitengebied)!

Er is dus sprake van ontwikkelingsruimte onder de voorwaarde van een tegenprestatie in de vorm van investeren in kwaliteit.

Om kwaliteit als uitgangspunt te stellen, moeten we kwalitatieve voorwaarden kunnen stellen. We willen het omgevingsplan (als vertaling van deze omgevingsvisie) zodanig vorm geven, dat die voorwaarden zijn te stellen.

2.5 Samenvattende uitgangspunten voor de visie

- Doel van de omgevingsvisie is het toewerken naar een buitengebied waar het goed wonen, werken en recreëren is. Dat vergt een forse kwaliteits-slag in de komende jaren. Die slag maken we stap voor stap.
- Het uitgangspunt van deze omgevingsvisie is om in zoveel mogelijk gevallen randvoorwaarden aan ontwikkelingen te kunnen meegeven die bijdragen aan dit doel.
- Dit doel bereiken we als gemeente niet alleen. Alleen door samenwerking tussen alle partijen (ondernemers, burgers, maatschappelijke organisaties, kennispartijen en overheden) kunnen we de ingewikkelde opgaven aan.
- We bouwen voort op het programma 'Buitengebied in Balans, samen groots, samen doen!'. Deze werkwijze wordt de standaard.
- We plannen niet het eindbeeld van de toekomst. Wel bieden we een (ruime) bandbreedte waarbinnen nieuwe plannen en ideeën bij kunnen dragen aan de gestelde doelen.
- Veel is mogelijk, zolang de ontwikkeling maar bijdraagt aan het versterken van de omgevingskwaliteit ('ja, mits').

3 Identiteit buitengebied Nederweert

De huidige identiteit van Nederweert (het gezamenlijke DNA) vormt in feite de basis en biedt houvast bij het richting bepalen voor toekomstige ontwikkelingen.

Voorlopig bestaat deze uit twee delen:

- overkoepelende onderdelen die het verhaal vertellen van het bijzondere van het buitengebied van Nederweert (3.1);
- landschappelijke kernkwaliteiten per deelgebied, gebaseerd op een analyse van landschap en cultuurhistorie van het buitengebied (3.2).

In het vervolg bekijken we nog of en hoe we beide onderdelen kunnen samenvoegen.

3.1 Identiteit - overkoepelend: etalage bijzondere elementen Nederweert

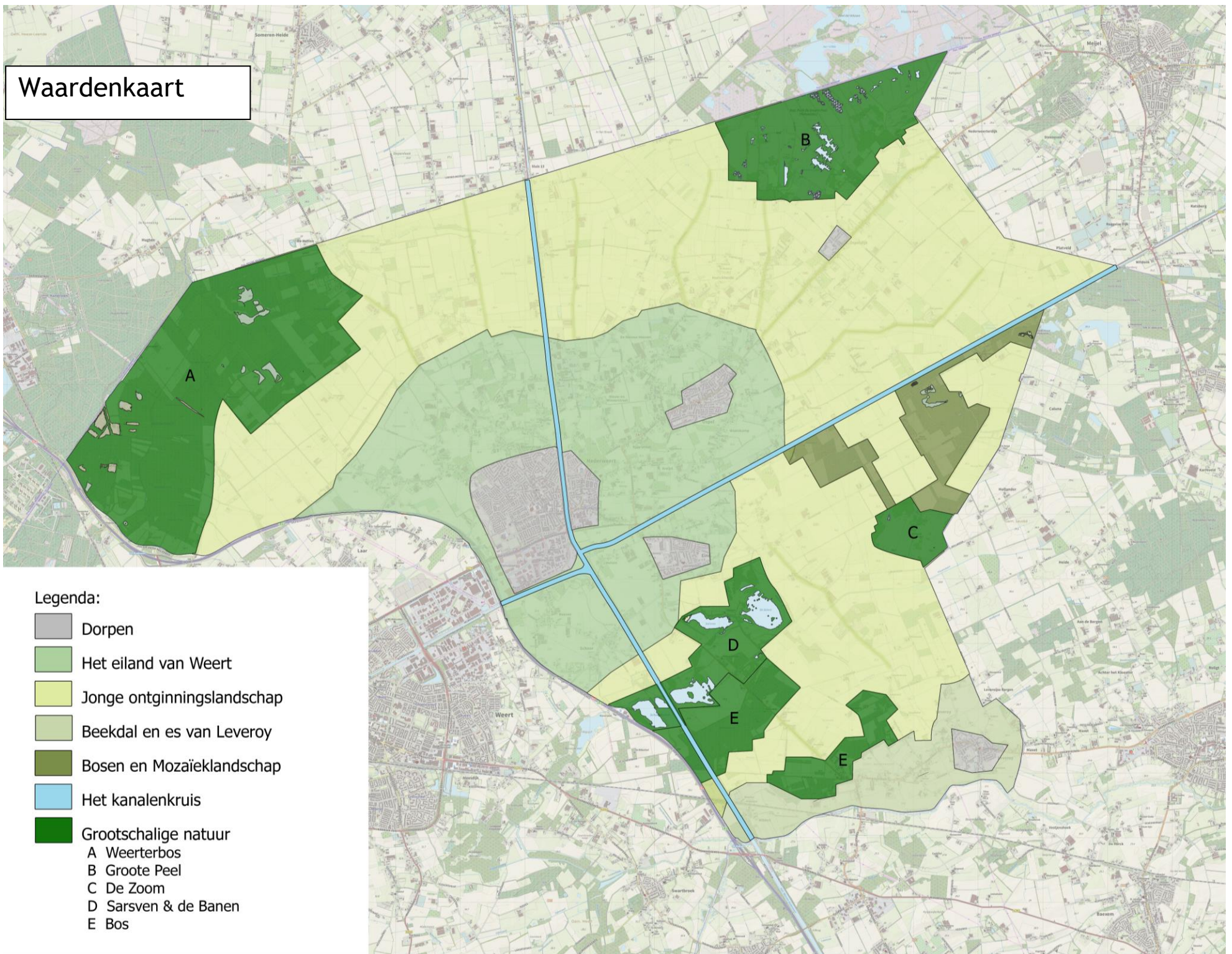
Voor de overkoepelende bijzondere kenmerken van het buitengebied van Nederweert is een werkgroep identiteit in gesprek. Daarin zoeken wij naar onderdelen ‘voor de etalage van het buitengebied van Nederweert’. Wat kenmerkt het Nederweertse buitengebied. Wat willen we behouden, wat mag weg en wat willen we versterken. Dit passend bij de normen en waarden van de inwoners van Nederweert.

Onderdeel hiervan kunnen ‘ambassadeurs’ (of helden) zijn. De geschiedenis leert ons dat er telkens helden opstonden, die de ontwikkeling van Nederweert bepaalden. Ook voor de toekomst bestaat behoefte aan dergelijke ambassadeurs.

Om een indruk te krijgen van bijzondere elementen zijn hieronder de waardevolle elementen genoemd, die de Raad van Inspiratie in mei 2015 heeft opgesteld. Deze gelden als voorbeeld en worden vervangen na overleg met de werkgroep identiteit door datgene wat de werkgroep heeft bedacht.

- *Nederweert maakt onderdeel uit van de Peel. In het uitgestrekte buitengebied bevinden zich naast een aantal buurtschappen en gehuchten 3 grote natuurgebieden (Nationaal Park De Grootte Peel, Weerterbos en Sarsven en de Banen en omstreken).*
- *De typische ontginningsgeschiedenis van de Peel is op veel plekken nog te zien in het landschap. De uitdaging is om nieuwe ontwikkelingen te verbinden met vergroting van deze zichtbaarheid.*
- *Dezelfde ontginningsgeschiedenis heeft geleid tot pioniersgeest en krachtig ondernemerschap met veel dynamiek. Diverse bedrijven in de veehouderijketen zijn wereldspelers op hun terrein. Deze harde werkers / doeners / makers vormen de motor voor het aangrijpen van nieuwe kansen. De ontwikkeling van het ondernemerschap en de onderneming moet gericht zijn op bewustwording van de eigen waarden in relatie met haar omgeving.*
- *Van oudsher is het buitengebied een waterrijk gebied, dat onderdeel uitmaakt van het Midden-Limburgse beekdallandschap. De aanwezigheid van de kanalen viersprong is bijzonder en biedt kansen voor meerdere ontwikkelingen.*
- *Er is sprake van een sterke betrokkenheid en er is ruimte voor gesprek met de inwoners. Dit ‘samen optrekken’ leidt tot het afstemmen en realiseren van opgaven en ambities.*

Waardenkaart

- *Nederweert kent een centrale ligging in Zuidoost-Nederland op de A2-as Eindhoven - Weert - Maastricht. De korte afstand tot Brainport Eindhoven, Chemelot Sittard-Geleen en Greenport Venlo is een belangrijke reden voor mensen of bedrijven om zich hier te vestigen, naast de vele mogelijkheden voor kruisbestuiving en samenwerking met deze campussen.*
- *Trots en onderlinge verbondenheid vereisen respect voor je burens, praten met je omgeving en uitleggen wat je doet. Gezamenlijke boer - burger initiatieven maken in toenemende mate onderdeel daarvan uit.*

P.M. afwachten resultaten werkgroep identiteit.

3.2 Identiteit - deelgebieden: te versterken waarden per deelgebied

Het buitengebied van Nederweert is afwisselend. Het bestaat uit agrarisch landschap, beekdalen en natuurgebieden. Het agrarische landschap ligt met name rondom de kernen. Waarbij het agrarische landschap rondom de dorpen meestal kleinschaliger is. De natuurgebieden zijn bijna allemaal aangewezen als Natura 2000-gebied. Ze zijn belangrijk voor de bescherming van diersoorten en hebben een hoge landschappelijke waarde.

Deelgebieden

Op basis van de aardkundige ondergrond, de occupatiegeschiedenis en het huidige grondgebruik en landschapsbeeld zijn in het buitengebied van Nederweert de volgende landschappelijke eenheden onderscheiden:

Het eiland van Weert, het beekdal en de es van Leveroy, het jonge ontginningslandschap en de natuurgebieden. Hieronder lichten wij deze deelgebieden verder toe. Zoomen we in op de cultuurhistorie en landschap van ons buitengebied dan worden karakteristieke deelgebieden zichtbaar. We hebben het buitengebied bij het maken van deze omgevingsvisie ingedeeld in de volgende gebieden:

1. Het eiland van Weert
2. Jonge ontginningslandschap
3. Beekdal en es van Leveroy
4. Bosgebieden en mozaïeklandschap
5. Grootschalige natuurgebieden

Elk deelgebied bestaat uit eigen waarden, bestaande kernkwaliteiten en verder te versterken waarden. Deze zijn hieronder aangegeven. Het kanalenkruis is een zeer kenmerkend element voor Nederweert met een grote (potentiële) kwaliteit dat door de verschillende deelgebieden heen loopt. Een onderbouwing van deze indeling in deelgebieden is als (aparte) bijlage 1 bij deze omgevingsvisie opgenomen.

Kernkwaliteiten en te versterken waarden

1. Het eiland van Weert

Het eiland van Weert is hoger gelegen in het landschap waardoor er van oudsher geboerd werd. Het gebied bestaat uit veel bebouwde erven met agrarische percelen daar tussenin. Er komt een veelheid aan functies voor.

Kernkwaliteiten

- Hoger gelegen gebied omringd door Peel en vennengebied.
- Bebouwing op deze hoger gelegen delen.
- Kleinschalig landschap met variatie in oppervlakten van percelen en agrarische activiteiten.
- Laanbeplanting.
- Erfbeplanting.

Te versterken waarden:

- Zachte overgangen tussen kernen en land versterken door ruimte voor groen en laanbeplanting.
- Versterking van groene structuren op erfniveau.
- Kleinschalig en cultuurhistorisch verantwoord ontwikkelen.

2. Jong ontginningslandschap

Dit gebied lag voorheen lager en was daardoor drassig en moerassig. Later is dit gebied ontgonnen voor agrarisch gebruik. Door schaalvergroting in de landbouw werd het zo efficiënt mogelijk verkaveld en gebruikt. Dit zorgt voor rechte grote kavels.

Kernkwaliteiten

- Grote agrarische percelen, planmatig aangelegd.
- Recht wegenpatroon langs ontginningslijnen vanuit de kern Nederweert.

- Incidentele laanbeplanting, waar onderdoor gekeken kan worden.
- Vlak/geëgaliseerd, lager gelegen.
- Openheid met weidse zichten.
- Verspreid liggende bebouwing met incidentele erfbeplanting.

Te versterken waarden:

- Productielandschap benadrukken door middel van openheid, grootschaligheid en (ontginnings)richting.
- Aanleggen van brede natuurlijke bermen en akkerranden voor het versterken van de ecologische waarde van het gebied. Wanneer deze voldoende maat hebben om volwaardige natuurlijke lijnen door het landschap te vormen, zijn deze waardevol voor verschillende plant- en diersoorten. Bovendien is het visueel aantrekkelijk.
- Eventueel subtiele laanbeplanting langs de ontginningslijnen waar onderdoor gekeken kan worden zodat de openheid beleefd kan blijven.
- Erven voorzien van erfbeplanting, transparantie behouden.

3. Beekdal en Es van Leveroy

Leveroy ligt op een hoger gelegen gebied in het landschap, een zogenoemd esdek. Samen met de Tongelroyse beek die ten zuiden van Leveroy stroomt vormt het een afwisselend gebied met (kleinschalige) agrarische functies en een natuurlijk beekdal.

Kernkwaliteiten

- Overgang van beekdal met groene structuren naar kleinschalig agrarisch landschap met variatie in oppervlakten van percelen en agrarische activiteiten.
- Beplanting langs de beek. Weinig opgaande vegetatie.
- Bebouwing op de hoger gelegen delen.

- **Te versterken waarden:**
- Diversiteit en herkenbaarheid van de ruimtelijke beekdalstructuur.
- Haaks op de beek lopende beplanting met landschapselementen zoals houtwallen, knotbomen, heggen, ruigten en kleine bosjes.
- Versterking van groene structuren op erfniveau.

4. Bosgebieden en mozaïeklandschap

Ten zuiden van de Noordervaart ligt een aantal bossen. Deze bestaan met name uit loofbos. De gronden rondom de bossen worden veelal omringd door bomenlanen en houtwallen, dit is kenmerkend voor het mozaïeklandschap.

Kernkwaliteiten

- Bospercelen en landschapselementen zoals singels en houtwallen.
- Zandige gronden en soms stuifduinen.
- Afwisseling tussen natte en droge bossen.
- Afwisseling tussen loof- en naaldbos.
- Enkele agrarische percelen.
- Geen tot incidentele bebouwing.

Te versterken waarden:

- Afwisseling tussen open (stuifzand en graslanden) en gesloten (bos) gebieden.
- Bestaande stuifgebieden open laten.
- Variatie in loof- en naalddoorten in verschillende delen zodat een afwisselend bos ontstaat.
- In de randen een afwisselende bosrandzone met zachte overgangen naar het agrarische buitengebied.
- Aanwezige agrarische percelen omzomen met singels en houtwallen.

5. Grootschalige natuurgebieden

Het buitengebied van Nederweert heeft verschillende en afwisselende natuurgebieden waarvan er een aantal aangemerkt zijn als Natura 2000-gebied.

A: Het Weerterbos

Kernkwaliteiten

- Bospercelen en landschapselementen.
- Zandige gronden en soms stuifduinen.
- Afwisseling tussen natte en droge bossen.
- Afwisseling tussen loof- en naaldbos.
- Enkele agrarische percelen.
- Geen tot incidentele bebouwing.

Te versterken waarden:

- Voor dit gebied is het beheerplan Natura 2000 richtinggevend.

B: de Grootte Peel

Kernkwaliteiten

- Afwisselend gebied met open wateren, droge heidegebieden struwelen en moerassige delen met veenputten.
- Ondoordringbaar/drassig.
- Geen bebouwing.
- Grote variatie met hoge natuurwaarden.

Te versterken waarden:

- Voor dit gebied is het beheerplan Natura 2000 richtinggevend.

C: De Zoom

Kernkwaliteiten

- Afwisselend gebied met open wateren, droge heidegebieden struwelen en moerassige delen met veenputten.
- Ondoordringbaar/drassig.
- Geen bebouwing.
- Grote variatie met hoge natuurwaarden.

Te versterken waarden:

- Vernatting, voor het herstel van de natuurlijke hydrologie.
- Strikte scheiding tussen agrarische grondgebieden en natuur. Mede vanwege eigen watersysteem, grondwaterstand en voorkomen van overvloeien van nutriënten vanuit de aangrenzende landbouw.

D: Sarsven en de Banen en omstreken

Kernkwaliteiten

- Verschillende vennen, met eigen autonome karakters qua waterhuishouding, bodem en flora.
- Afwisseling in openheid vanwege vennen, graslanden en bossen.
- Geen bebouwing.

Te versterken waarden:

- Voor dit gebied is het beheerplan Natura 2000 richtinggevend.

E: Bos

Kernkwaliteiten

- Bospercelen en landschapselementen zoals singels en houtwallen.
- Zandige gronden en soms stuifduinen.
- Afwisseling tussen natte en droge bossen.
- Afwisseling tussen loof- en naaldbos.

- Enkele agrarische percelen.
- Geen tot incidentele bebouwing.

Te versterken waarden:

- Afwisseling tussen open (stuifzand en graslanden) en gesloten (bos) gebieden.
- Bestaande stuifgebieden open laten.
- Variatie in loof- en naaldsoorten in verschillende delen zodat een afwisselend bos ontstaat.
- In de randen een gedifferentieerde bosrandzone met zachte overgangen naar het agrarische buitengebied.
- Aanwezige agrarische percelen omzomen met singels en houtwallen.

6. Kanalenkruis

De Zuid-Willemsvaart, de Noordervaart en het kanaal Wessen-Nederweert kruisen elkaar in de gemeente Nederweert. Ze vormen rechte structuren door de andere landschappelijke deelgebieden heen.

Kernkwaliteiten

- Op veel plaatsen flankerende opgaande groenstructuren waardoor de kanalen langgerekte groene verbindingzones vormen.
- Verschil in type en hoeveelheid opgaande groenstructuren langs de kanalen. In sommige delen bestaat de structuur uit eenzelfde soort terwijl ten zuidwesten van Nederweert een afwisseling in soorten is.
- Wegen lopen parallel aan het kanaal. De wegen daarnaast sluiten veelal haaks aan op deze parallelwegen.
- Een dynamische en een verstilde zijde, enerzijds harde wegverbindingen, anderzijds recreatieve verbindingen of zandwegen.

Te versterken waarden:

- Lijnvormige structuur versterken en benadrukken in het landschap.
- Cultuurhistorisch verantwoord ontwikkelen, zoals rekening houdend met de oorspronkelijke functie van het kanaal.

3.3 Afspraken op basis van de identiteit

Richtinggevende uitspraak

- **Versterken identiteit en waarden uitgangspunt bij ontwikkelingen.**
Elke ontwikkeling moet bijdragen aan de identiteit en de te versterken landschappelijke waarden per deelgebied.

Procesafpraak

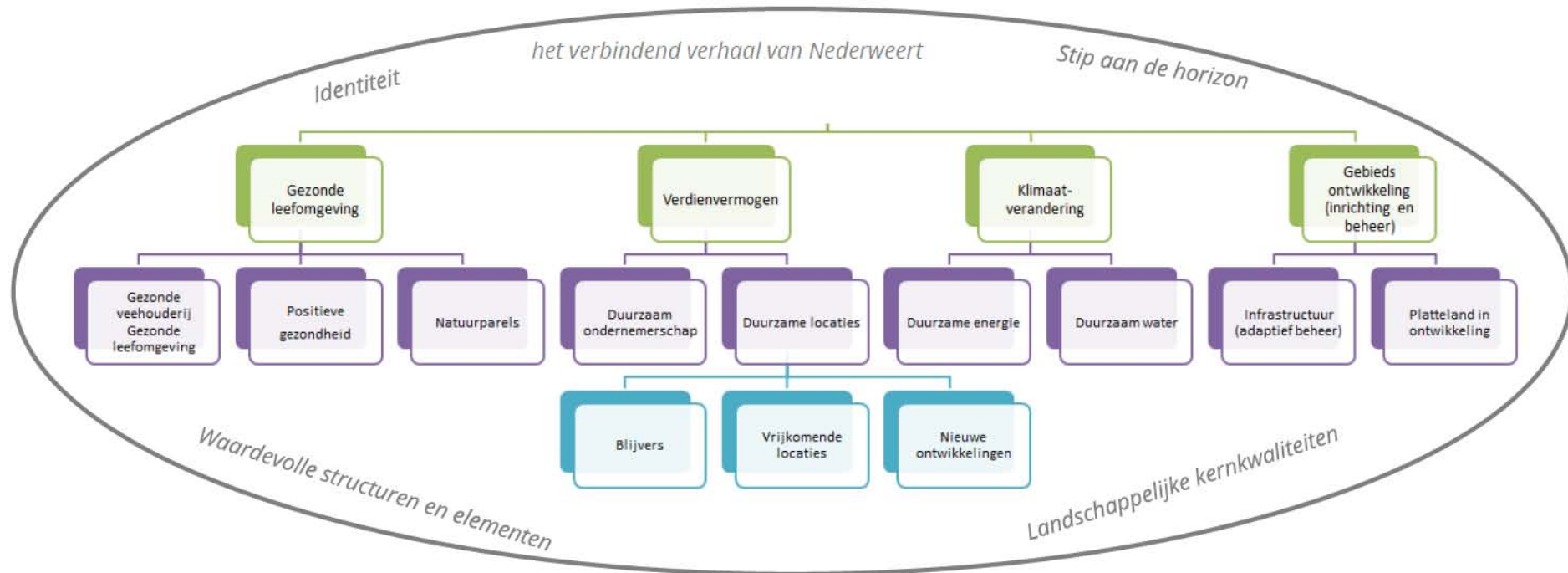
- **Uitwerken Handvat kernkwaliteiten landschap.**
Om de versterking van de kernkwaliteiten van ons landschap zo praktisch mogelijk in te steken en een hulpmiddel te bieden aan initiatiefnemers gaan we paragraaf 3.2 verder uitwerken tot een handvat kernkwaliteiten. Referentie hiervoor is het handvat voor het nationaal landschap Zuid-Limburg.

<http://www.handvatnationaallandschap.nl/handvat-viewer/>

4 Agendering van de opgaven

4.1 Kapstokken als basis voor benoemen opgaven

Via het programma van Buitengebied in Balans is veel informatie verzameld over belangrijke thema's in het buitengebied. Ook zijn diverse interviews gehouden medio 2017, zowel intern, in het gemeentehuis, als met externe stakeholders. Dat leidde tot bovenstaand kapstokkenoverzicht waarin de belangrijkste opgaven zijn weergegeven. In paragraaf 4.3 lichten we dit overzicht uitgebreider toe.

Het proces van de omgevingsvisie is voor de buitenwereld begonnen met bijeenkomsten in 2018 om informatie te verzamelen (zie ook het schema op de volgende bladzijde).

Op 2 oktober 2018 is een meedenksessie georganiseerd. De belangstelling was groot. Zo'n 120 personen bogen zich over vier thema's op basis van het kapstokkenoverzicht. Deze thema's werden in groepen uitgediept met vragen als, 'Waar wil je meer van?', 'Wat is er al?' en 'Wat is er mogelijk en hoe?'.

DIALOOG EN PROEFTUINEN + QUICK WINS EN BESLUITEN · Stakeholders; initiatiefnemers, ondernemers, inwoners, belangenvertegenwoordigers en overheden.

2013 - 2018

'OKT- 'DEC 2018

'JAN - 'JUN 2019

'JUL - 'SEPT 2019

'OKT - 'DEC 2019

'JAN - 'MRT 2020

'APR - 'JUN 2020

2020 >

BUITENGEBIED IN BALANS (BiB)

- Raad van Inspiratie
- Platforms
- Interviews
- Filmpje BiB

OPHALEN AGENDA OMGEVINGSVISIE BUITENGEBIED (OVB)

- Meedenksessie
- Eerste serie moodboardsessies
- Interviews
- Filmpje OVB

THEMATISCHE VERDIEPING OMGEVINGSVISIE BUITENGEBIED

- Tweede serie moodboardsessies
- Werkgroep sessies
- Interviews

CONCEPT OMGEVINGSVISIE BUITENGEBIED

- Stakeholderbijeenkomst
- B&W
- Raad

VOORONTWERP OMGEVINGSVISIE BUITENGEBIED

- Publieksbijeenkomst, november
- B&W
- Raad, 8 oktober

ONTWERP OMGEVINGSVISIE

- B&W
- Raad
- Informatiebijeenkomst
- Ter inzage (6 weken)
- Zienswijze behandelen

VASTSTELLING OMGEVINGSVISIE BUITENGEBIED

- B&W
- Raad Vaststelling
- Communicatie OVB

OMGEVINGSPLAN BUITENGEBIED NEDERWEERT

- Toepassen

Omgevingswet 2021
Eén wet, één loket, samen aan zet.

Omgevingswet 2021
Eén wet één loket Samen aan zet.

Omgevingsvisie buitengebied Nederweert

De Omgevingsvisie vormt de opmaat voor de invoering van de Omgevingswet. De visie geeft de koers aan voor ons buitengebied en eindigt uiteindelijk in een Omgevingsplan. Dit plan is het handvest voor ontwikkelingen in de toekomst voor het Nederweerts buitengebied. Om tot een gedragen, kwalitatieve goede visie te komen wordt een zorgvuldig proces doorlopen. In bovenstaande planning ziet u de reeds genomen en de te nemen stappen.

De meedenksessie leidde tot een rijke opbrengst van meningen, ideeën belangen en standpunten. De opbrengst is weergegeven in een bestand. Dit bestand is hier te vinden:

https://www.nederweert.nl/omgevingsvisie/meedenksessie_45398/

De resultaten van de avond zijn samengevoegd in thema's of deelthema's. Hierdoor ontstaat meer overzicht. De opgehaalde informatie is gebruikt in het verdere proces. Eind 2018 zijn ook vier moodboardsessies gehouden. Daar deden 45 mensen aan mee. Onder deskundige begeleiding van een kunstenaar gingen de deelnemers creatief aan de slag met allerlei materialen. Het resultaat waren thematische moodboards. Zie:

https://www.nederweert.nl/omgevingsvisie/moodboardsessies_45410/

De moodboards hebben bijgedragen aan het benoemen van de opgaven in deze omgevingsvisie.

Bij de agendering van de thema's is ook het provinciale trendboek over de toekomst van het Limburgse landschap betrokken. Dit trendboek is bedoeld om trends en ontwikkelingen te verzamelen voor de provinciale omgevingsvisie. Het blijkt dat de benoemde trends en ontwikkelingen goed aansluiten bij de al opgespoorde opgaven. Het trendboek is via de volgende link te raadplegen. **P.M.**

Op basis van al deze informatie hebben we bepaald met welke opgaven we in het buitengebied van Nederweert als eerste aan de slag moeten. Dat zijn:

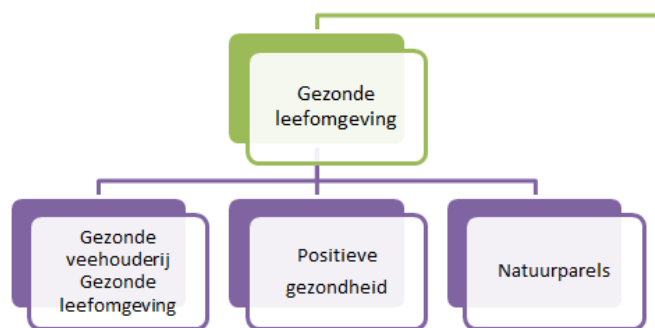
1. **Verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving op het gebied van gezondheid.**
2. **Een oplossing voor de vrijkomende gebouwen.**
3. **Beschikbaar houden van perspectievolle agrarische locaties.**
4. **Een bijdrage leveren aan de energietransitie.**
5. **Een bijdrage leveren aan de klimaatadaptatie.**
6. **Versterken van het groene karakter.**
7. **Verbeteren van de infrastructuur.**
8. **Versterking beleving en gastvrijheid.**

Voor andere thema's uit de kapstukken werken we regionaal verband (zie de volgende paragraaf). Omdat we ons richten op de onderwerpen die vanuit de gemeente aandacht nodig hebben laten we die thema's in deze omgevingsvisie buiten beschouwing.

Voor de belangrijkste opgaven waarin keuzen zijn te maken, zijn themagroepen samengesteld. Dan gaat het met name om een gezonde leefomgeving, perspectievolle locaties en vrijkomende gebouwen. Deze groepen kwamen eind 2018 en in het voorjaar van 2019 meerdere keren bij elkaar. Andere opgaven kenden al overlegstructuren. Bijvoorbeeld voor de mobiliteitsvisie, het klimaatadaptatieplan en het groenbeleidsplan. Daar haakt de omgevingsvisie op aan. Voor de energietransitie vinden er al proeftuinen plaats waarop de omgevingsvisie aanhaakt. Tenslotte is op basis van alle gesprekken een overkoepelende opgave benoemd.

4.2 Toelichting vertaling kapstokken naar opgaven

Gezonde leefomgeving

Gezonde veehouderij in een gezonde leefomgeving

Het programma Buitengebied in Balans is mede opgezet vanuit de belangrijkste opgave in ons buitengebied: de toenemende spanning tussen de veehouderij, het leefklimaat en de ruimtelijke kwaliteit. De ontwikkelingen in het buitengebied in de afgelopen decennia zorgen voor een toenemende onbalans. Deze ingewikkelde kwestie kent een aantal aspecten:

- Economisch: De agrarische sector staat onder grote druk en daarmee ook de werkgelegenheid in Nederweert. Veel bedrijven stoppen de komende jaren. De ondernemers van de toekomst zoeken naar toegevoegde waarde en staan voor een verduurzamingslag;

- Qua omgeving is er sprake van negatieve effecten op ruimtelijk en milieugebied. Belangrijke problemen zijn onder andere geur, fijnstof, gezondheid en ammoniak;
- In sociaal opzicht is er op veel plaatsen sprake van het verscherpen van tegenstellingen en wantrouwen. Niet alleen tussen burgers, natuur- en milieuorganisaties en ondernemers onderling, maar ook richting overheid.

Door middel van proeftuinen en maatwerk is binnen Buitengebied in Balans gezocht naar passende oplossingen.

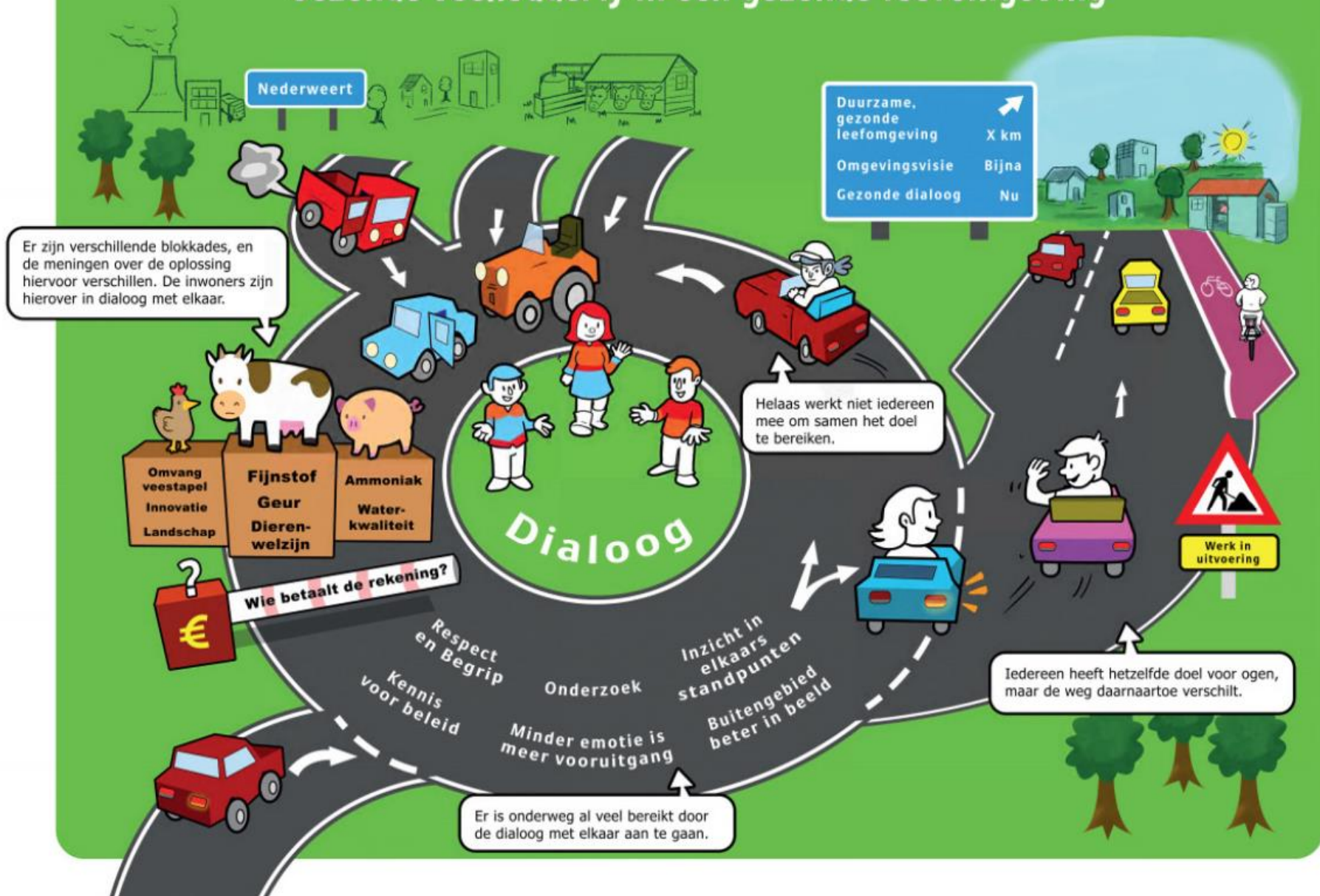
In 2015 bracht de Raad van Inspiratie over dit thema een advies uit.

https://www.nederweert.nl/bestuur-organisatie/buitengebied-in-balans_44202/item/raad-van-inspiratie-buitengebied-in-balans-samen-groots-samen-doen_65242.html

In 2016 - 2019 is in het platform 'Gezonde veehouderij in een gezonde leefomgeving' gesproken over wat een gezonde woon- en werkomgeving concreet betekent. Het gezamenlijk beeld was dat essentieel voor de toekomst van het buitengebied van Nederweert is dat mensen geen overlast ervaren en dat het goed verblijven is in het buitengebied. Het platform is afgesloten met een zogenaamde 'praatplaat' (zie volgende pagina).

De deelnemers aan het platform zijn het er over eens dat we moeten werken aan een gezondere leefomgeving. Over de weg daar naartoe verschillen de meningen. Maar er heerst wel de overtuiging dat door in dialoog met elkaar te blijven er stappen gezet kunnen worden.

Gezonde veehouderij in een gezonde leefomgeving

Positieve gezondheid

Het platform heeft in bereikt dat er een afslag van de rotonde mogelijk is. Dat is de brede insteek van de positieve gezondheid. Dat gaat veel meer over gezond gedrag dan om milieunormen. Normen hebben vooral te maken met gezondheidsbescherming. Maar het gaat ook om het bevorderen van gezond gedrag en ondersteuning om dat gedrag mogelijk te maken.

Positieve gezondheid is een aanpak binnen de gezondheidszorg die niet de ziekte, maar een betekenisvol leven van mensen centraal stelt. De nadruk ligt op de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens en niet op de beperkingen of ziekte zelf. Dit concept is ons aangereikt door de GGD Limburg Noord. Hierbij wordt gebruik gemaakt van zes dimensies: Mijn lichaam, Mijn gevoelens en gedachten, Nu en later, Lekker in je vel zitten, Meedoen en Dagelijks leven. Dit resulteert in een Spinnenweb dat gebruikt wordt als gespreksinstrument. Zie de afbeelding op de volgende pagina.

Natuurparels

Een groene omgeving draagt bij aan een gezonde leefomgeving. In het buitengebied bevinden zich drie grote natuurgebieden van nationaal belang als Natura 2000-gebied (Nationaal Park De Grootte Peel, Weerterbos en Sarsven en de Banen en omstreken).

Er bestaat maatschappelijk grote behoefte aan meer beleving en uitloop in het buitengebied. De schillen rondom de natuurparels, veelal landschappelijk aantrekkelijke en voornamelijk agrarische gebieden, bieden vaak goede mogelijkheden tot het vormen van 'groene dragers'. Hier liggen kansen om verbindingen te leggen tussen agrarische activiteiten, toerisme en recreatie, natuur, cultuurhistorie, zorg, kunst en anderen.

Een tweede kans is zorgen voor meer verbindingen tussen woonkernen en natuurgebieden. Dit versterkt de relatie tussen de bewoners van de kernen en het buitengebied. Er liggen ook kansen om de natuurgebieden in ecologisch opzicht met elkaar te verbinden (ecologische verbindingzones), waardoor dieren en planten zich kunnen verplaatsen tussen de natuurgebieden.

Conclusie voor opgaven in de omgevingsvisie

Alle elementen van de gezonde leefomgeving komen als opgave terug in de omgevingsvisie. Gezonde veehouderij, gezonde leefomgeving en positieve gezondheid komen terug in paragraaf 5.2: Verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving op het gebied van gezondheid.

Het onderwerp natuurparels komt in de visie afzonderlijk terug via paragraaf 5.7: Versterken van het groene karakter. Het versterken van het groene karakter heeft een effect op gezondheid maar is in bredere zin van belang voor het versterken van de omgevingskwaliteit van het buitengebied. Denk bijvoorbeeld aan de recreatieve aantrekkelijkheid van het buitengebied. Daarom behandelen we dit onderwerp afzonderlijk.

MIJN POSITIEVE GEZONDHEID

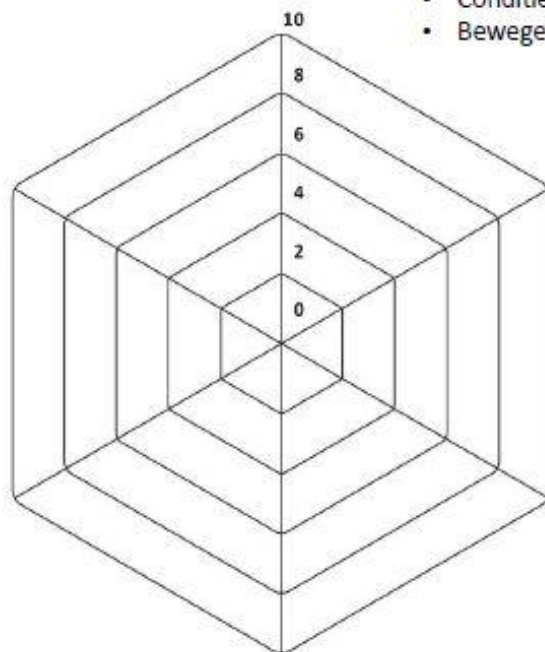
- Zorgen voor jezelf
- Je grenzen kennen
- Kennis van gezondheid
- Omgaan met tijd
- Omgaan met geld
- Kunnen werken
- Hulp kunnen vragen

- Sociale contacten
- Serieus genomen worden
- Samen leuke dingen doen
- Steun van anderen
- Erbij horen
- Zinnvolle dingen doen
- Interesse in de maatschappij

- Je gezond voelen
- Fitheid
- Klachten en pijn
- Slapen
- Eten
- Conditie
- Bewegen

- Onthouden
- Concentreren
- Communiceren
- Vrolijk zijn
- Jezelf accepteren
- Omgaan met verandering
- Gevoel van controle

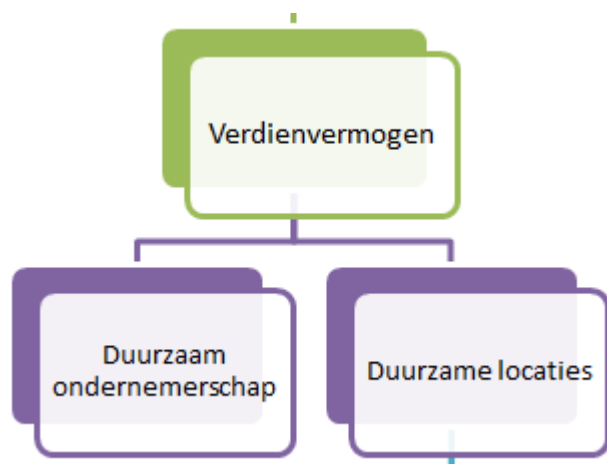

- Zinvol leven
- Levenslust
- Idealen willen bereiken
- Vertrouwen hebben
- Accepteren
- Dankbaarheid
- Blijven leren

- Genieten
- Gelukkig zijn
- Lekker in je vel zitten
- Balans
- Je veilig voelen
- Hoe je woont
- Rondkomen met je geld

Verdienvermogen

Duurzaam ondernemerschap

De agrarische sector (inclusief samenhangende bedrijvigheid) is een belangrijke economische sector voor Nederweert.

Een groot deel van het verdienvermogen in het buitengebied komt uit de agribusiness. In economisch opzicht vormt Nederweert een prominent onderdeel van het agribusinesscomplex in de Keyportregio. Vooral in de veehouderij is (inter)nationaal gezien sprake van een hoge concentratie van kennis, innovatie en toegevoegde waarde en een hoog aandeel van de agribusiness in de regionale economie en/of werkgelegenheid. Regionaal is becijferd dat de agribusiness zorgt voor banen voor 15% van de beroepsbevolking. Dat is goed voor 20% van de regionale economie.

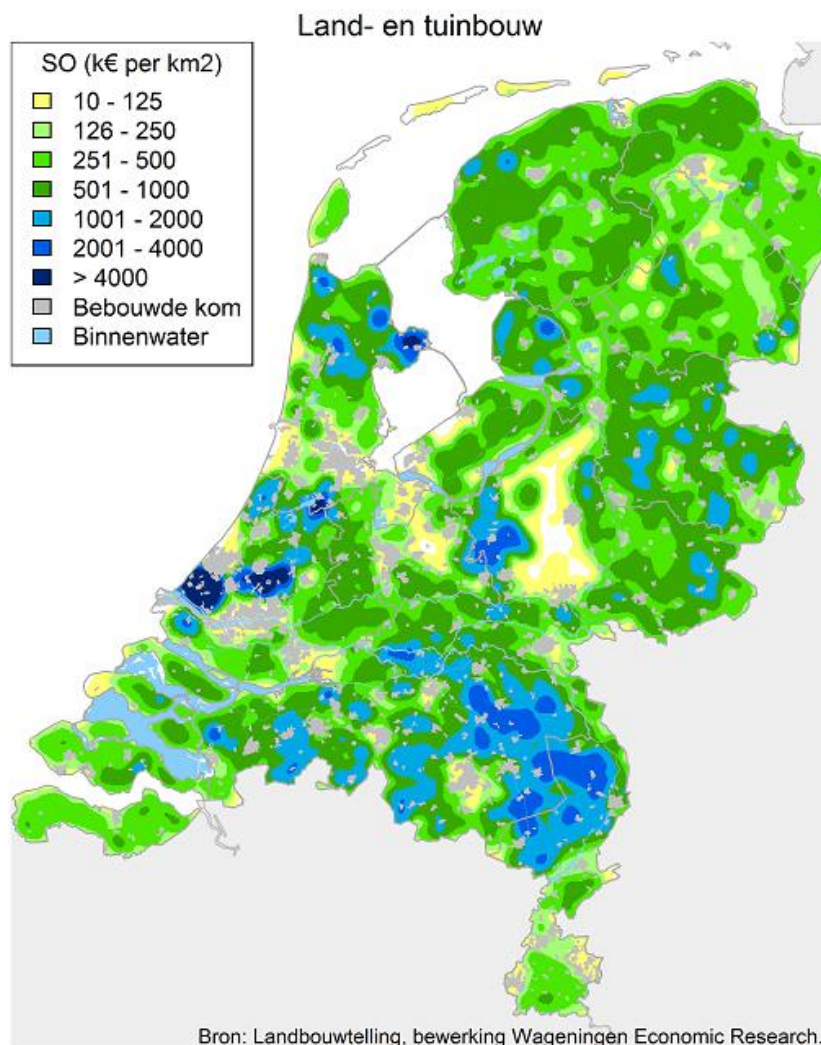
Hoewel Nederweert bekend staat om de intensieve veehouderij is het soort agrarische bedrijven breed. Er zijn melkveehouderijen, tuinbouwbedrijven en boomkwekerijen.

De agrarische sectoren in het buitengebied van Nederweert zijn in economisch opzicht relatief sterk:

- De standaard Opbrengst (SO) voor het totale agrocomplex ligt voor gemeente Nederweert tussen de € 1 en 1,5 miljard per vierkante km.
- Tegelijkertijd vormt dit gebied het centrale deel van 'Egg Valley', met (inter)nationaal bekeken de hoogste concentratie van kennis, innovatie en toegevoegde waarde van de pluimveehouderij (SO € 700.000 - € 900.000 euro per vierkante km).
- Ook voor andere iv-sectoren is dit in economisch opzicht een 'topgebied'.
- Voor de varkenshouderij is de SO voor gemeente Nederweert € 600.000 - € 800.000 per vierkante km.
- Voor de melkveehouderij ligt de SO op € 250.000 - 300.000 per vierkante km.
- Voor de akkerbouw in Nederweert is SO € 100.000 - € 150.000 per vierkante km.

Dat dit in vergelijking met de rest van Nederland relatief hoog ligt is te zien op de volgende afbeelding.

Ruimtelijke verdeling van de standaardopbrengst (SO), 2017

De huidige manier van voedselproductie is niet in balans met de omgeving en kent geen gesloten kringlopen. In dat kader ligt er een opgave in het aanpassen van de agrarische sector naar een gezonde voedselketen.

Hier ligt een uitdaging voor de agrarische sector om met vernieuwende bedrijfsconcepten het verschil te maken.

Naast agrarische bedrijven kent het buitengebied bedrijven die dienstverlenend zijn aan agrarische sector, zoals loonwerk- en grondverzetbedrijven.

In het buitengebied komen verder meerdere niet-agrarische bedrijven voor. De aard daarvan is divers. Enkele voorbeelden zijn: dierenpension, tuincentrum, aannemersbedrijf, garagebedrijf, autosloopbedrijf, timmerbedrijf en transportbedrijf.

In het buitengebied ligt één bedrijventerrein: Aan Veertien. Het terrein biedt ruimte voor zwaardere industrie (milieucategorie 3 en 4).

Op de afbeelding op de volgende bladzijde is de verspreiding van de diverse soorten bedrijvigheid te zien.

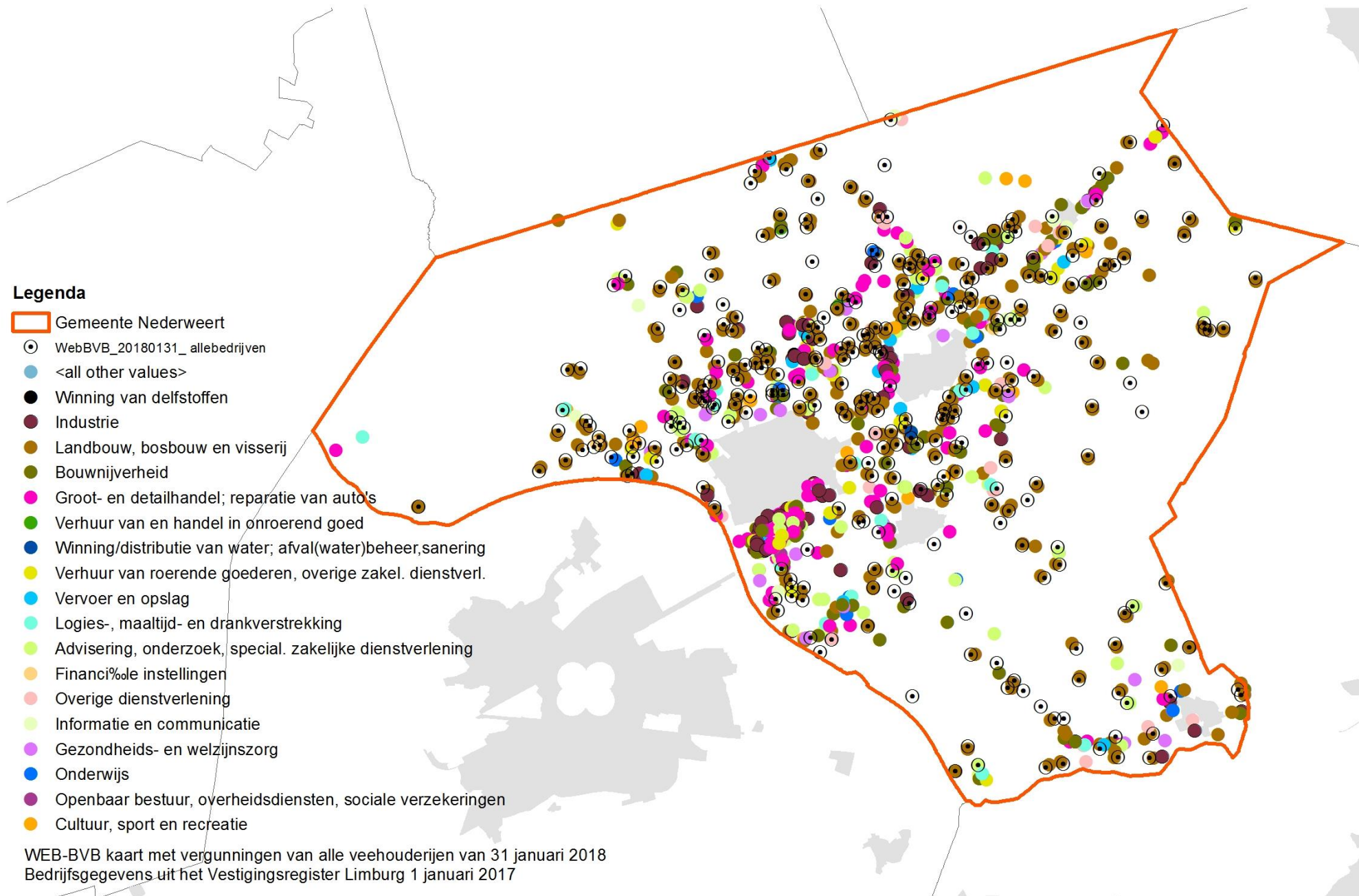
Op het gebied van recreatie en toerisme zijn in het buitengebied meerdere minicamping en Bed&Breakfast's te vinden. Campings of hotels komen in het buitengebied niet voor, met uitzondering van twee groepsaccommodaties. Aan het kanaal liggen passantenplaatsen in een kleine jachthaven.

Legenda

 Gemeente Nederweert

- WebBVB_20180131_allebedrijven
- <all other values>
- Winning van delfstoffen
- Industrie
- Landbouw, bosbouw en visserij
- Bouwnijverheid
- Groot- en detailhandel; reparatie van auto's
- Verhuur van en handel in onroerend goed
- Winning/distributie van water; afval(water)beheer,sanering
- Verhuur van roerende goederen, overige zakel. dienstverl.
- Vervoer en opslag
- Logies-, maaltijd- en drankverstrekking
- Advisering, onderzoek, special. zakelijke dienstverlening
- Financiële instellingen
- Overige dienstverlening
- Informatie en communicatie
- Gezondheids- en welzijnszorg
- Onderwijs
- Openbaar bestuur, overheidsdiensten, sociale verzekeringen
- Cultuur, sport en recreatie

WEB-BVB kaart met vergunningen van alle veehouderijen van 31 januari 2018
Bedrijfsgegevens uit het Vestigingsregister Limburg 1 januari 2017

Regionale platforms

Op regionale schaal lopen er diverse trajecten, waarin deze aspecten op de agenda zijn gezet. De belangrijkste trajecten zijn hieronder benoemd:

- Keyport: Economisch Actieprogramma Agribusiness Keyport 2020 (www.keyport2020.nl/nl/projecten/economisch-actieprogramma-agribusiness)
- Gebiedsontwerp Midden-Limburg in het kader van MIP programma ‘Gezondheid voor mens, dier en plant door systeemverandering in de pluimveehouderij’. Dit project maakt onderdeel uit van het nationale topsectorenbeleid en is specifiek gericht op de gemeenten Weert-Nederweert-Leudal.
(www.wur.nl/nl/project/gebiedsontwerp-midden-limburg.htm)
- Egg Valley is hét kenniscentrum op het gebied van pluimvee en eieren: recent initiatief van een aantal partijen uit het Weerterland om de krachten op het gebied van kennis en innovatie in de regio te bundelen
<https://www.keyport2020.nl/nl/nieuws/alles/egg-valley-ligt-in-de-keyportregio-propositie-in-de-maak>
https://www.keyport2020.nl/_asset/_public/Documenten/Brochure_Egg_Valley.pdf
- Werkgroep Schone Stallen (zes Peelgemeenten, provincie Limburg, LLTB en Milieufederatie):
Kennis delen en samen optrekken op gebied van monitoring, verminderen uitstoot geur, gezondheid, fijn stof, geitenhouderijen, stoppersregeling, warme sanering varkenshouderij, vrijkomende agrarische bebouwing, beleid latente ruimte en innovatie.

Deze trajecten zijn van groot belang voor de agribusiness sector. Deze trajecten lopen gewoon door en daarin blijven we onze rol als gemeente vervullen. In de omgevingsvisie laten we de bovenstaande trajecten verder buiten beeld en richten we ons op het onderdeel het behouden van voldoende locaties met perspectief. Daarbij kiezen we er bewust voor om het niet meer te spreken over duurzame locaties, omdat dit al snel leidt tot een discussie over een precieze definitie wat duurzaam is. Uiteindelijk gaat het om locaties waar voor de agrarische ondernemer mogelijkheden en perspectief voor de toekomst aanwezig zijn. Wat dat is, hangt af van de agrarische sector en de specifieke locatie.

Lokaal platform

Binnen de gemeente Nederweert hebben boeren hun krachten gebundeld om mensen beter te informeren en misverstanden over de sector weg te nemen. Dit betreft het platform Boeren van Nederweert. Deze boeren laten zien wat er achter de staldeur gebeurt, wat voor moois de sector allemaal in huis heeft en welke keuzes de ondernemers maken om het beste voor mens, dier en milieu te realiseren.

<https://boerenvannederweert.nl/>

Middelgrote bedrijven verdwijnen

Op basis van onderzoek in Midden-Limburg is de verwachting dat de trend van stoppende agrarische bedrijven zich versneld doorzet.

Het aantal kleine bedrijven neemt toe in de toekomst. Denk aan zogeheten 'herenboeren' en agroforestryondernemers die op een natuurinclusieve manier voor de regio produceren.

Ook de grote bedrijven nemen in de nabije toekomst in aantal toe. Ook hier zal een omslag plaatsvinden naar gesloten kringlopen. Het brede midden-segment van traditionele gezinsbedrijven dat in het jaar 2000 nog de grootste groep was verdwijnt grotendeels. Hier verwachten we veel bedrijfsbeëindigingen.

Vrijkomende locaties

Berekend is dat er tot 2030 in de regio Midden-Limburg ruim 760.000 m² aan agrarisch vastgoed vrijkomt, waarvan ruim 200.000 m² in Nederweert.

Het is een enorme opgave om invulling te geven aan de vraag wat we moeten doen met al deze vrijkomende gebouwen.

Conclusie voor opgaven in de omgevingsvisie

Duurzaam ondernemerschap is vooral een zaak van de sector zelf en door middel van regionale trajecten zoals keyport wordt daaraan invulling gegeven. Dit onderwerp komt daarom niet terug in de omgevingsvisie.

Duurzame locaties komen langs drie sporen terug:

- beschikbaar houden van perspectievolle agrarische locaties;
- vrijkomende gebouwen;
- versterking beleving en gastvrijheid.

Deze laatste is toegevoegd omdat bij verschillende bijeenkomsten nadrukkelijk naar voren is gekomen dat er kansen liggen voor het buitengebied van Nederweert voor toerisme en recreatie.

Klimaatverandering

De opwarming van de aarde en de klimaatveranderingen vormen een steeds belangrijker thema in de samenleving. In december 2015 is in Parijs het internationale Klimaatakkoord gesloten, waarmee afspraken zijn gemaakt om de opwarming van de aarde tegen te gaan. Hierin wordt wereldwijd ingezet op verduurzaming van handelen en processen.

De doelstelling is om in 2030 bijna de helft (49%) minder broeikasgassen uit te stoten dan in 1990. Elk land moet maatregelen nemen om het wereldwijd afgesproken doel te halen. In Nederland is dat vertaald in een Klimaatakkoord, dat in juni 2019 is afgerond.

Onderdeel daarvan is het uitwerken van een Regionale Energiestrategie (RES). De RES is een instrument om samen tot keuzes te komen voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur.

Ook in Noord- en Midden-Limburg werken gemeenten, provincie, waterschappen en stakeholders hieraan.

De samenleving wordt zich bewuster van het belang van duurzame energie om de klimaatveranderingen tegen te kunnen gaan. Technologische ontwikkelingen stellen de samenleving in staat om maatregelen te nemen om het gebruik van fossiele brandstoffen (aardgas, aardolie, kolen) te beperken en wateroverlast op te vangen. Om de energietransitie te realiseren is een verandering op veel terreinen van de samenleving noodzakelijk. Niet alleen het gebruik van nieuwe vormen van hernieuwbare energie en herbruikbare producten en materialen, ook de inrichting en ontwerp van de openbare ruimte en bebouwing dragen bij aan een duurzame en klimaatbestendige leefomgeving.

Duurzame energie

De gemeenteraad van Nederweert heeft uitgesproken dat de gemeente in 2040 energieneutraal en klimaatbestendig zou moeten zijn. De energieopgave is groot en uitdagend: geen mogelijkheid, optie of gebied kan op voorhand worden uitgesloten.

- Voor windenergie heeft de gemeenteraad richtlijnen afgesproken. Zie: https://www.nederweert.nl/bestuur-organisatie/windenergie_44234/item/richtlijnen-windenergie_69787.html. Op basis daarvan besloot de raad op 13 maart 2018 om mee te werken aan het Windpark Ospeldijk (4 windmolens).
- De gemeente Nederweert wil aanjager zijn bij het realiseren van zonnepanelen op daken (onder andere door onderzoek naar een postcoderoosregeling zonne-energie binnen Nederweert). Dit gebeurt in goede samenwerking met de lokale energiecoöperatie Newecoop.

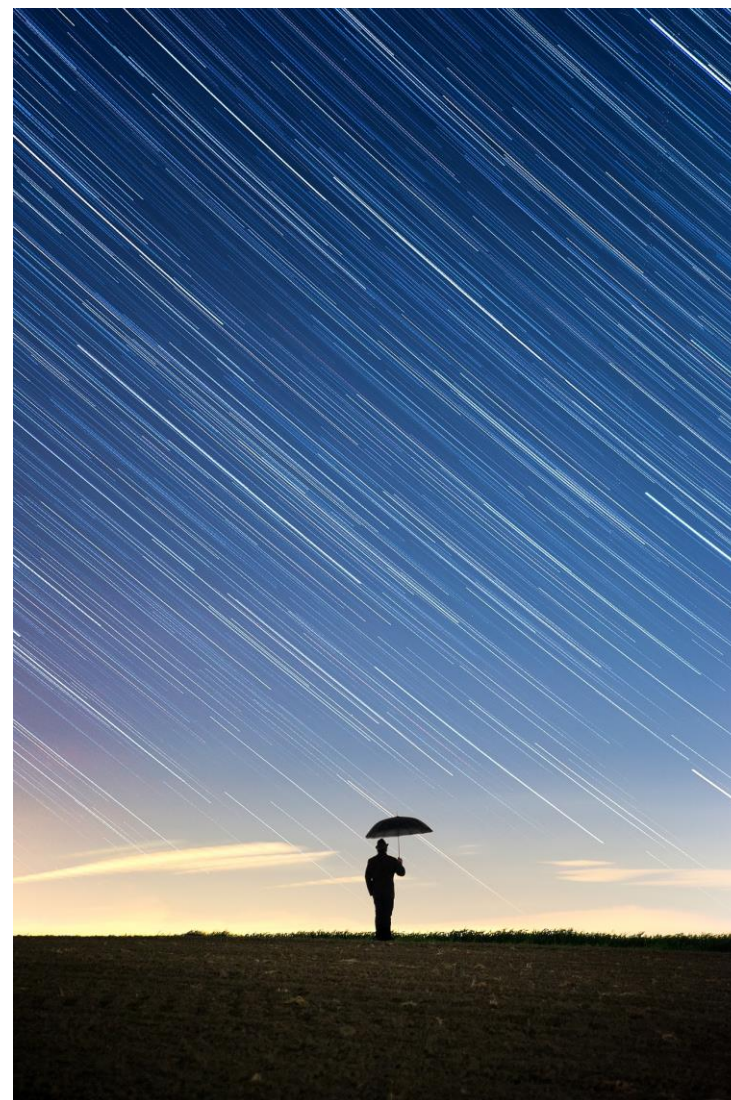
- Voor zonnevelden wordt in een proeftuin geëxperimenteerd. Mede op basis daarvan wordt beleid gemaakt, dat wij kunnen meenemen in de omgevingsvisie.

Duurzaam water: klimaatadaptatie

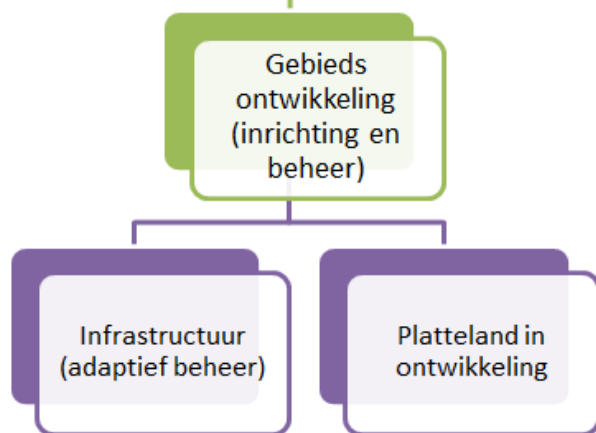
Er komen steeds meer maatregelen om klimaatverandering een halt toe te roepen. Toch moeten de komende jaren meer maatregelen worden genomen om de gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan. Klimaatverandering zorgt voor wateroverlast door piekbuien, watertekorten en risico's op natuurbranden door langdurige droogte, hittestress en slechte waterkwaliteit van het oppervlaktewater. Hiervoor zijn gerichte maatregelen noodzakelijk. Hiertoe wordt inmiddels gewerkt aan een klimaatadaptatieplan.

Conclusie voor opgaven in de omgevingsvisie

De omschakeling naar duurzame energievormen en de aanpassingen die nodig zijn om ons aan te passen aan de klimaatverandering, zijn belangrijke en grote opgaven voor de toekomst. Deze onderdelen moeten zeker komen in de omgevingsvisie. Voor beide thema's zijn al stappen gezet (proeftuinen en klimaatadaptatieplan). De visie sluit daar bij aan.

Gebiedsontwikkeling

Gebiedsontwikkeling is een breed begrip. Het gaat in feite om het (her)inrichten van een (deel)gebied om het beter geschikt te maken voor de aanwezige of voorziene functies.

In de tweede helft van de vorige eeuw waren de integrale gebiedsontwikkelingsprojecten vooral gericht op ontginning en verbetering van de productieomstandigheden (ontsluiting, waterbeheersing en verkaveling) voor de landbouw, bijvoorbeeld de ruilverkaveling Ospel.

In latere projecten spelen ook de verbetering voor natuur, landschap en recreatie een belangrijke rol.

De herinrichting van Sarsven en de Banen is het laatste voorbeeld van een integraal inrichtingsproject in de Provincie Limburg.

<https://www.youtube.com/watch?v=pgyCzqy-KRM>

Infrastructuur

Op basis van de mobiliteitsvisie is gebleken dat de (weg)infrastructuur in het buitengebied de nodige knelpunten kent. Dit verwerken wij na gereedkomen van de mobiliteitsvisie als opgave in deze omgevingsvisie.

Platteland in ontwikkeling (PiO)

In 2016 is gestart met het project Platteland in Ontwikkeling (PiO) Weerterland, dat vrijwel het gehele buitengebied van Weert en Nederweert beslaat. PiO Weerterland is een samenwerking van zes stakeholders (waaronder de gemeente Nederweert). Doel van PiO is gebiedsbrede en eventuele gebieds overstijgende opgaven in het buitengebied aan te jagen en uit te voeren. Dit gebeurt in samenwerking met de omgeving.

De uit de opgaven voortvloeiende projecten worden voorzien van een eigen begroting. De projecten kunnen gelden voor het hele Weerterland, maar het kan ook zijn dat een project zich toespitst op een deelgebied van het Weerterland. Projecten, waarbij bestuurlijke borging gewenst is, kunnen gemeentegrens overschrijdend zijn, waarbij een aangrenzende gemeente als projectpartner aansluit. Binnen PiO Weerterland zijn de projecten onderverdeeld in zes programmalijnen:

- Ondernemen, economie
- Klimaat
- Infrastructuur
- Landschap en mensen
- Randzones
- Kanalen

Op de volgende pagina is de meest recente projectenkaart PiO opgenomen. Vanwege de opgaven die op ons af komen in het buitengebied (zoals de transitie van de landbouwsector, energietransitie en klimaatopgaven) is een integrale aanpak en inzet van alle gebiedspartijen noodzakelijk.

PiO Weerterland is het eerste provinciale voorbeeld van een nieuwe generatie integrale gebiedsprojecten, waarin initiatieven en deelprojecten ieder een eigen organisatie en financiering kennen.

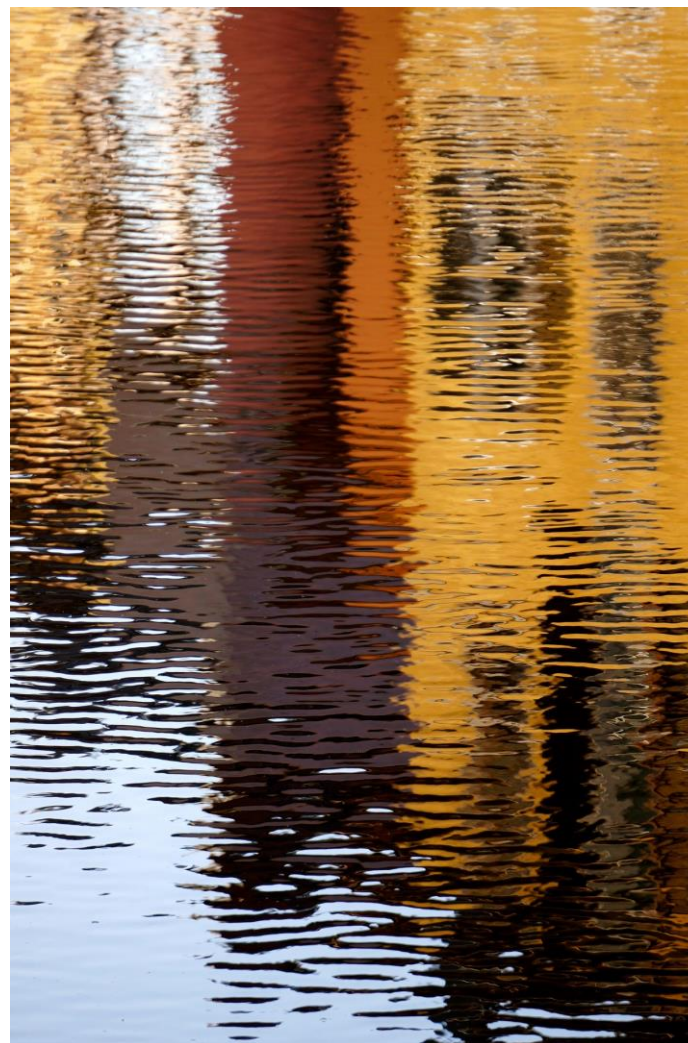
Gebiedsprogramma Noordervaart

Het gebiedsprogramma Noordervaart (in voorbereiding) is een voorbeeld van zo'n deelproject. De inzet is om het gebied Noordervaart en omstreken op te waarderen door aanwezige kansen samen met de omgeving in een gebiedsprogramma uit te werken en uit te voeren.

Doordat Rijkswaterstaat(RWS) de Noordervaart onttrokken heeft aan de scheepvaart, en van plan is het hele gebied over te dragen aan het Waterschap Limburg, biedt dit mogelijkheden wat betreft herontwikkeling. Echter voordat de overdracht daadwerkelijk plaats kan vinden, moet RWS eerst nog groot onderhoud uitvoeren aan de Noordervaart.

Voor Nederweert biedt dit de kans om met betrokken stakeholders en partners een integraal gebiedsprogramma Noordervaart op te stellen. Door samen te werken, kunnen werkzaamheden beter afgestemd worden. Wellicht biedt dit ook investeringsvoordelen, en vergroot het de kans op cofinanciering. De kansen die er liggen om het totale gebied op te waarderen zijn aangegeven op de kansenkaart Noordervaart.

Het gebiedsprogramma wordt verder uitgewerkt met de betrokken partijen en personen.

Projectenkaart Fase 1: 2018 - 2020

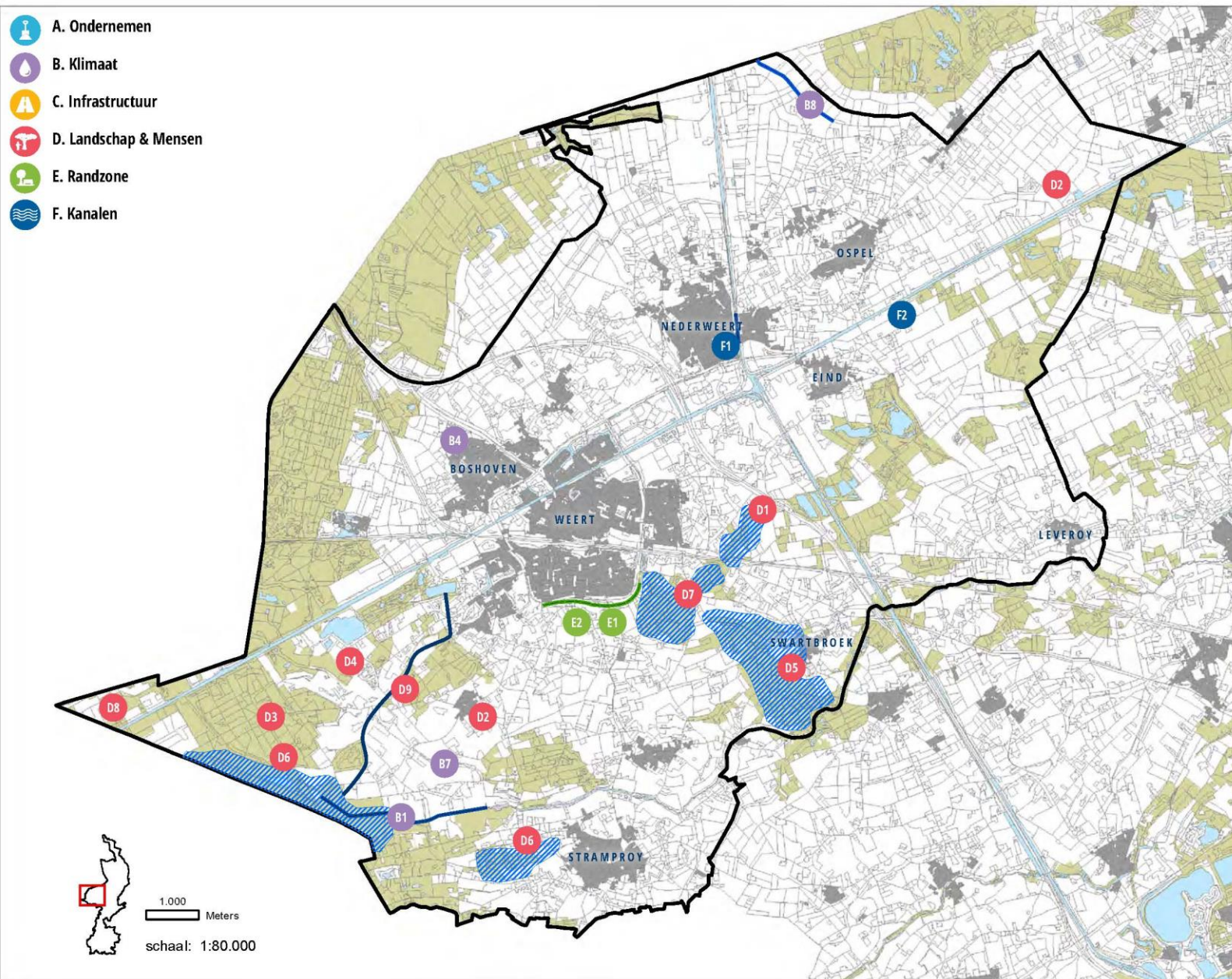
Projecten

- B1 Omleggen Raam
- B4 Waterproblematiek Boshoven
- B7 Tungalroysebeek
- B8 Dal van de Aa
- D1 Natte natuurparel Roeventerpeel
- D2 Stekelstruwelen
- D3 PAS-maatregelen Laurabossen
- D4 PAS-maatregelen Kruispeel
- D5 Natte natuurparel de Krang
- D6 Natte natuurparel Areven/Wijffelterbroek
- D7 Natte natuurparel Moeselpeel/Kooispeel
- D8 Realisatie goudgroene natuur
- D9 Weertbeek
- E1 Stadsrandzone Weert-Zuid
- E2 Uitvoering Stadsrandzone Weert-Zuid
- F1 Herinrichting kanaalzone Nederweert (fasen 2 en 3)
- F2 Noordervaart

Gebiedsbreed

- A1 Systeemvernieuwing pluimveehouderij gebiedsontwerp
- A2 Natte natuurparel Roeventerpeel
- A3 Verbetering bodemvitaliteit
- A4 Samen aan de keukentafel
- B2 Haarnvaten van het watersysteem
- B3 Pilot waterbeschikbaarheid
- B6 Haarnvaten van het watersysteem
- D13 Haalbaarheidsonderzoek wildwerend raster in de grensstreek

- Projectgrens PiO Weeterland
- Goudgroene natuur gerealiseerd
- Natte natuurparel

De hierboven beschreven integrale gebiedsprojecten laten wij in de Omgevingsvisie verder buiten beeld, maar kunnen wel van belang zijn voor de uitvoering van opgaven die wel worden besproken in de omgevingsvisie.

Conclusie voor opgaven in de omgevingsvisie

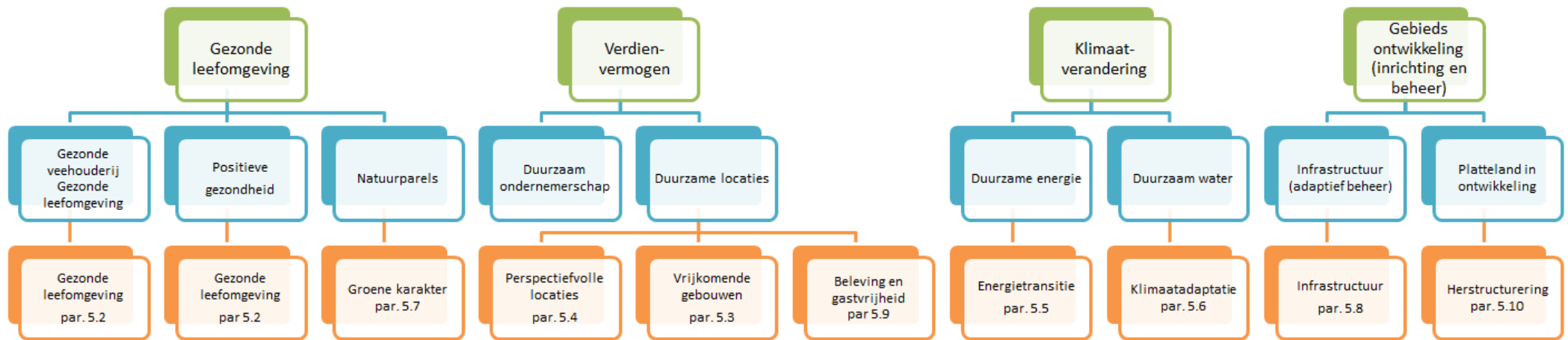
Het onderwerp infrastructuur is als opgave opgenomen in deze omgevingsvisie. Dit onderwerp zullen wij zoveel mogelijk baseren op de mobiliteitsvisie, die nu in voorbereiding is.

De projecten binnen PiO Weerterland blijven doorlopen, los van de omgevingsvisie. Dit komt als zodanig dus niet terug in de omgevingsvisie. Wel heeft de voorbereiding van de omgevingsvisie geleid tot het aanwijzen van een herstructureringsopgave, dat onder gebiedsontwikkeling is te scharen. Deze komt terug in paragraaf 5.10.

Het gebiedsprogramma Noordervaart kan ook een belangrijke rol vervullen bij het versterken van de beleving en gastvrijheid (paragraaf 5.9).

Samenvattend overzicht kapstokken naar opgaven

5 Opgaven in het buitengebied: ambitie en keuzes

5.1 De overkoepelende opgave

Waarom is het een opgave?

Paragraaf 2.1 gaf al aan dat er grote veranderingen plaatsvinden in het buitengebied. Een van de belangrijkste is de verwachting dat veel (agrarische) bedrijven zullen stoppen. Dit wordt wel de autonome ontwikkeling genoemd. We willen deze veranderingen oppakken als kans om toe te werken naar een buitengebied waar het goed wonen, werken en recreëren is. Dat vraagt om een flinke kwaliteitsslag in de komende jaren.

In sommige delen van het buitengebied is de noodzaak hoog. Dat hebben we met een rondgang door ons buitengebied met eigen ogen gezien. We zagen leegstaande of vervallen gebouwen en afbouwende bedrijven waar duidelijk niet meer geïnvesteerd wordt in de noodzakelijke vernieuwingen. Leegstand kan leiden tot achteruitgang van het buitengebied en illegale activiteiten aantrekken (ondermijning). Op sommige plekken is dat al zichtbaar.

Deze rondgang bevestigde wat meerdere mensen al wisten, maar wat nog niet in die mate scherp in beeld was. Er ontstond een groot gevoel van urgentie: hier moeten we actief aan de kwaliteit van ons buitengebied gaan werken!

Op basis van de rondrit is een grove inschatting gemaakt van alle agrarische bedrijven in het buitengebied: blijvers voor de langere termijn, uitdrijvers (nog enkele jaren doorgaan en dan stoppen, veelal door gebrek aan een opvolger) en stoppers of al gestopte bedrijven. Bij deze laatste categorie horen ook de bedrijven die onder de stoppersregeling actieplan ammoniak vallen en

die zich hebben aangemeld bij de warme sanering varkenshouderij. Het resultaat is als volgt:

– Blijvers	40%
– Uitdrijvers	10%
– Stoppers of al gestopt	50%

Deze inschatting is gebeurd op basis van ‘expert judgement’ van deskundigen van ons buitengebied en de agrarische sector in het algemeen. Het blijft een subjectief oordeel, maar geeft een goed beeld van de verhoudingen. De agrarische sector blijft een belangrijke positie houden in ons buitengebied, maar tegelijkertijd wordt de ‘verwevenheid’ groter.

De overkoepelende opgave wordt daarom om deze ontwikkeling (ook wel autonome ontwikkeling genoemd) zo te begeleiden dat we kunnen toewerken naar een buitengebied waar het goed wonen, werken en recreëren is.

Welke ambitie hebben we?

We zien de verwachte veranderingen als een grote kans om tot een forse kwaliteitsslag in ons buitengebied te komen. Stap voor stap naar een buitengebied met: minder hinder van veehouderijen, meer begrip voor elkaar, een aantrekkelijker landschap, meer groen, interessante toeristische routes, meer ruimte voor duurzame energievormen, meer ruimte voor de opvang van water en met een grote diversiteit aan functies op de vrijkomende locaties.

Natuurlijk houdt de agrarische sector een belangrijke positie, maar beter in balans met de omgeving, met een gezonde voedselketen en met zoveel mogelijk gesloten kringlopen.

We hebben daarbij geen ‘ideaalplaatje’ voor ogen. Hoe het buitengebied zich ontwikkelt, is namelijk afhankelijk van de kansen die zich aandienen. Als we per kans maar stappen zetten in de gekozen richting.

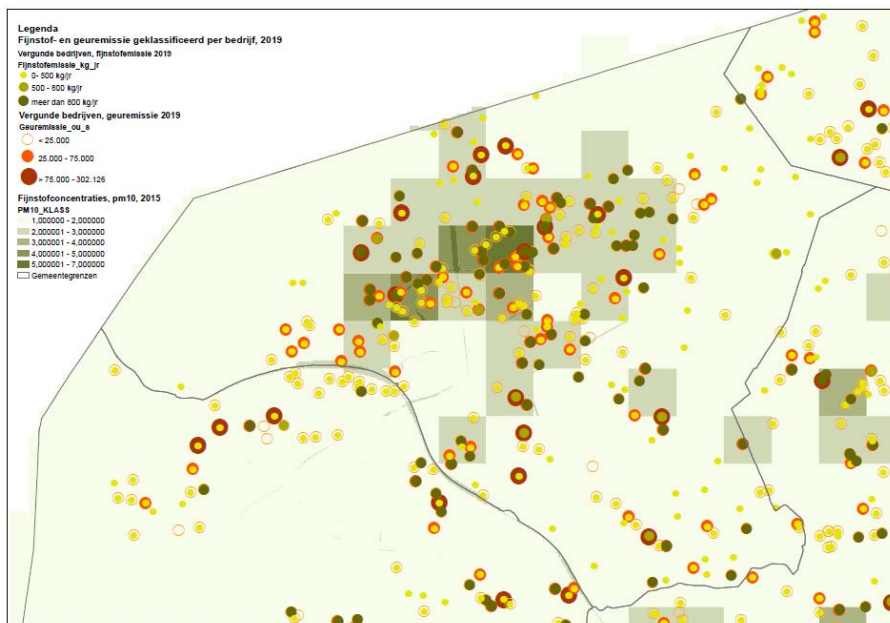
Om dit te kunnen bereiken moet we bij elke ontwikkeling de voorwaarden kunnen stellen om de kwaliteitsslag te maken. Daarbij willen we zoveel mogelijk inzetten op de sloop van overbodige, vrijkomende gebouwen. In de volgende paragrafen van dit hoofdstuk is dit verder uitgewerkt.

5.2 Verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving op het gebied van gezondheid

Waarom is het een opgave?

De grote vermenging van veehouderijen en woningen en andere functies leidt tot problemen rond de kwaliteit van de leefomgeving (zie onderstaand kaartje). De problemen hebben vooral te maken met fijnstof, geur, endotoxinen en misschien nog wel belangrijker: het ervaren van overlast door mensen in het buitengebied. Hierdoor is er op sommige plaatsen sprake van onderlinge spanningen en wantrouwen tussen veehouderijbedrijven en omwonenden.

- Op enkele plaatsen worden de normen op het gebied van luchtkwaliteit overschreden.
- De achtergrondbelasting op het gebied van geurhinder is op sommige plaatsen zo hoog dat er geen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.
- De grote vermenging van veehouderijen en woningen en andere functies leidt tot problemen bij herbestemming van vrijkomende locaties.
- Positieve gezondheid leert ons dat het ook gaat over armoede, eenzaamheid, schaamte en andere sociale aspecten. De verbinding met het sociaal domein is dus noodzakelijk.
- Het groene karakter van het buitengebied moet versterkt worden om positieve effecten op de leefomgeving te bewerkstelligen. Bomen en groen zijn positief voor de beleving, kunnen fijnstof (enigszins) afvangen, zorgen voor verkoeling bij hete periodes, versterken de biodiversiteit etcetera.

Welke ambitie hebben we?

We willen het brede begrip van positieve gezondheid omarmen en daarmee niet alleen beschermen met betrekking tot gezondheid, maar ook bevorderen en faciliteren. In bijlage 2 is meer informatie te vinden over het onderwerp positieve gezondheid.

Wij vinden het essentieel voor de toekomst van ons buitengebied dat we alle middelen inzetten om overlast van (agrarische) bedrijven en veehouderijen sterk te verminderen, evenals de risico's voor de gezondheid van omwonenden.

Ons einddoel is dat mensen zo weinig mogelijk overlast ervaren en dat het goed verblijven is in het buitengebied. Ieder veehouderijbedrijf zou uiteindelijk een lust voor zijn omgeving moeten zijn. Dat kan niet van vandaag op morgen, maar stapsgewijs kunnen we dit einddoel wel bereiken. Elke ontwikkeling op een veehouderij moet leiden tot verbetering van de omgevingskwaliteit door vermindering van de milieubelasting.

We willen daarbij verder kijken dan milieunormen op het gebied van geurhinder en fijnstof. Onze insteek is primair of mensen overlast ervaren. Die overlast willen we in de komende jaren verminderen.

Verwevenheid van woningen en veehouderijen in het buitengebied

Legenda

▭ Gemeente Nederweert

○ Biggen

● Vleesvarkens

● Zeugen

○ Geiten

○ Konijnen

● Leghennen

● Vleeskuikens

○ Ov.Pluimvee

● Vleesvee

● Melkrundvee

● Paarden

○ Schapen

○ Nerts Vos

× voormalig bedrijf

● zeer gering van omvang

▲ woning

WEB-BVB kaart met vergunningen van alle veehouderijen van 31 januari 2018
Bedrijfsgegevens uit het Vestigingsregister Limburg 1 januari 2017
Woningvoorraadgegevens provincie Limburg 1 januari 2017

Hoe gaan we de ambitie bereiken?

Richtinggevende uitspraken

– **Knelpunten fijnstof oplossen.**

We richten ons op het oplossen van de fijnstof knelpunten. Op enkele locaties worden de landelijke normen overschreden. Deze zijn aangewezen als ‘knelpuntbedrijf’ in het Nationaal Samenwerkingsverband Luchtkwaliteit (NSL). Hiervoor is al een bestemmingsplan in procedure gebracht. De concrete uitvoering gebeurt in nauw overleg met de betreffende ondernemers, het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en de gemeente.

– **Elke ontwikkeling van een veehouderij moet bijdragen aan de verbetering van de omgevingskwaliteit.**

Als ons einddoel is dat geen overlast wordt ervaren en elke veehouderij een lust voor het oog moet zijn, dan moeten we elke ontwikkeling aangrijpen om stappen in die richting te zetten. Wat dat in een concreet geval inhoudt, is maatwerk. In het ene geval kan het gaan om een vermindering van de milieubelasting. In een ander geval levert sloop van overtollige bebouwing of landschappelijke inpassing een bijdrage. Rekening houdend met de belangen van omwonenden (omgevingsdialoog) wordt bepaald waar het maatwerk uit bestaat.

– **Geen aangescherpte milieunormen op het gebied van fijnstof.**

We kiezen niet voor het aanscherpen van fijnstofnormen, maar op het intrekken van niet gebruikte vergunningen en het goed begeleiden van stoppende bedrijven. De beelden van overbelaste situaties worden nu verkeerd weergegeven doordat deze zijn gebaseerd op geldende vergunningen en niet op de werkelijke situatie. Als we deze zogenaamde latente ruimte flink weten te verminderen, heeft dat naar verwachting een

groot effect op de milieubelasting. We vinden het niet gewenst om in te grijpen in geldende rechten van bestaande veehouderijen. We kiezen vooral voor de dynamiek en innovatiekracht van de sector zelf. Juist door, onder voorwaarden, ruimte te bieden aan de blijvers kunnen we verbetering van de omgevingskwaliteit bereiken.

– **Intrekken geldende vergunningen bij stoppende bedrijven.**

We gaan op korte termijn aan de slag met het intrekken van milieuvergunningen van percelen waar al langere tijd geen bedrijfsactiviteiten meer plaatsvinden en/of niet gerealiseerde bouwvergunningen.

Daarbij richten we ons op de omgevingsvergunningen, onderdeel milieu. Vergunningen op grond van de Wet natuurbescherming laten we hier buiten. Aan de ene kant omdat de provincie hier het bevoegd gezag is, aan de andere kant zijn die vergunningen waardevol voor blijvers. Dit komt door de beperkte mogelijkheden voor toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden (uitspraak Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof). Om in te schatten of deze insteek voldoende effect hebben, werken we enkele scenario's uit. Daarin laten we zien wat het effect voor geurhinder en fijnstof is als we aannames doen met betrekking tot stoppende bedrijven en in te trekken vergunningen. **P.M.**

– **Achtergrondbelasting geurhinder betrekken we bij de (ruimtelijke) afweging.**

De achtergrondbelasting geur laten we een rol spelen in de afwegingen rond de omgevingskwaliteit. Nu wordt dit in de vergunningverlening alleen meegenomen in de zogenaamde omgekeerde werking (toestaan andere functie in de buurt van een veehouderij). We gaan dit ook betrekken bij de ontwikkelingswensen van veehouderijen. Hiermee nemen we de achtergrondbelasting geur mee in de integrale beoordeling van de omgevingskwaliteit.

Procesafspraken

- **Proeftuin positieve gezondheid gericht op jongeren.**

In het kader van positieve gezondheid gaan we gezond gedrag stimuleren en zorgen we dat dit een makkelijke keuze is. Ook richten we ons op de zelf- en samenredzaamheid. Daarvoor starten we de proeftuin positieve gezondheid.

Gezonde leefomgeving wordt tot nu toe vooral negatief beleefd. De proeftuin is bedoeld om aan gezonde leefomgeving een positieve draai te geven. De proeftuin richt zich daarbij op jongeren door een lesprogramma aan te bieden aan 3^e-jaars CKV leerlingen op het Citaverde College en door activiteiten te organiseren bij de drie afdelingen Jong Nederland en Scouting Nederweert. We kiezen voor de jongeren omdat deze groep in de voorbereidingen van de omgevingsvisie lastig te bereiken was om mee te denken. De proeftuin biedt de kans om deze groep beter te bereiken. De uitvoering vindt plaats door de kunstenaar die ook de moodboard-sessies heeft begeleid.
- **Voorkomen nieuwe knelpunten fijnstof.**

We gaan onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om te voorkomen dat er nieuwe knelpunten ten aanzien van fijnstof gaan ontstaan. De ervaringen met het bestemmingsplan voor de fijnstof knelpunten betrekken we hierbij.
- **Uitwerken intrekkingsbeleid.**

We gaan onderzoeken hoe we het intrekkingsbeleid verder kunnen uitbouwen voor bijvoorbeeld niet gebruikte delen van vergunningen of voor meldingen.

- **Evaluatie geurverordening.**

We gaan de gemeentelijke geurverordening evalueren. Daarbij beoordelen we of aanpassing van de geurnormen wenselijk is in het licht van de gewenste verbetering van de omgevingskwaliteit.

Wie doet wat?

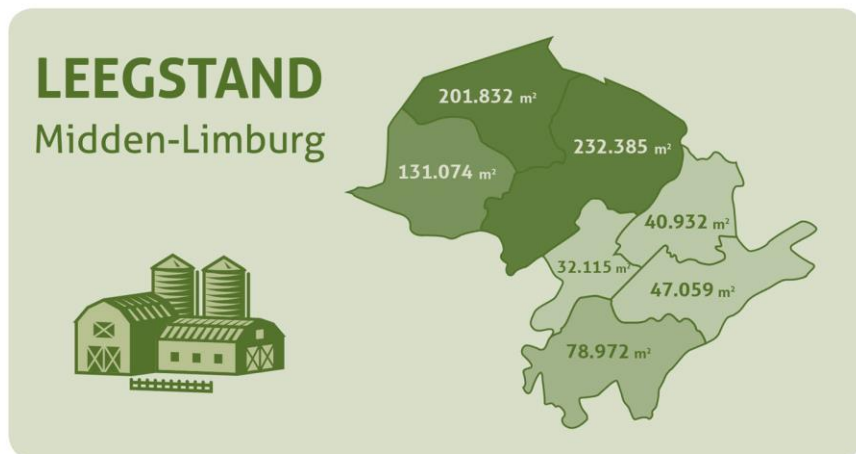
De gemeente heeft een aantal jaren geleden al de verantwoordelijkheid genomen door oprichting van het platform gezonde veehouderij in een gezonde leefomgeving. We bekijken of we hier een gevolg aan kunnen geven door een platform op te richten dat ons kan ondersteunen met de monitoring van de gezondheidssituatie. We introduceren een proeftuin positieve gezondheid. Op basis van de uitkomsten daarvan beoordelen we hoe we dit breder kunnen inzetten.

Hoe bewaken we de voortgang (monitoring)

- We brengen jaarlijks de consequenties van de autonome ontwikkeling van het stoppen van agrarische bedrijven voor de milieukwaliteit in het buitengebied in beeld. Hiervoor werken we een goed monitoringssysteem uit (dashboard). Met name het effect van het intrekken van de vergunning op de achtergrondconcentraties wordt jaarlijks in beeld gebracht.
- Met betrekking tot endotoxinen komt in 2020 een rekenmodel beschikbaar om endotoxinenconcentraties te berekenen. Een indicatieve kaart van de periode 2014/2015 geeft in Nederweert delen van het buitengebied aan die overbelast zijn. Zodra het rekenmodel beschikbaar komt, zullen we de actuele situatie in beeld brengen en gaan we overwegen om een beleidskader ten aanzien van endotoxinen te introduceren.

5.3 Een oplossing voor de vrijkomende gebouwen

omgevingsvisie buitengebied, voorontwerp

Waarom is het een opgave?

De afgelopen jaren zijn al veel agrarische bedrijven gestopt met hun bedrijfsvoering. Redenen zijn onder andere marktomstandigheden, matige inkomensperspectieven, geen opvolger, hoge eisen vanuit regelgeving (vooral milieueisen), gebrek aan financiële middelen voor noodzakelijke investeringen en dergelijke. Ook de samenleving stelt steeds meer eisen in termen van gezondheid, dierwelzijn en duurzaamheid, hetgeen investeringen vergt. Tevens zijn op de bestaande locaties soms niet de mogelijkheden voor de noodzakelijke aanpassingen door gebrek aan (milieu)ruimte. Verplaatsing is vaak ook lastig waardoor stoppen wordt overwogen.

Op basis van onderzoek is berekend dat er tot 2030 in de regio Midden-Limburg maar liefst ruim 760.000 m² aan agrarisch vastgoed vrijkomt, waarvan ruim 200.000 m² in Nederweert. Dit beeld is bevestigd door een rondgang in ons buitengebied (zie paragraaf 5.1).

Welke ambitie hebben we?

Het aantal stoppende agrarische bedrijven en de toenemende leegstand van voormalig agrarische gebouwen lossen we niet alleen op door nieuwe functies in vrijkomende gebouwen mogelijk te maken.

We hebben beleid nodig dat naast het toestaan van nieuwe functies vooral is gericht op het slopen van overbodige bebouwing. Daarbij moeten we op geschikte locaties met voldoende milieuruimte inzetten op agrarisch hergebruik.

Onze ambitie is om de uitdaging rond de vrijkomende gebouwen aan te gebruiken voor een forse kwaliteitsslag in ons buitengebied en het bieden van ruimte aan de blijvende agrarische bedrijven.

Hoe gaan we de ambitie bereiken?

Richtinggevende uitspraken

– Ruime mogelijkheden voor hergebruik.

We bieden ruime mogelijkheden voor hergebruik van vrijkomende (agrarische) gebouwen, gelet op omvang vrijkomende bebouwing en behoud economische vitaliteit. De mogelijkheden zijn vooral bedoeld als verdienmodel voor het realiseren van sloop van overtollige gebouwen.

We maken geen (uitputtende) lijst van mogelijkheden. Daarmee bieden we ruimte aan innovatieve ideeën. Wel moet elk initiatief aan voorwaarden voldoen, die zijn uitgewerkt in het dynamisch afwegingskader (hoofdstuk 6).

We willen geen ruimte bieden aan:

- Reguliere detailhandel, zonder meerwaarde voor het buitengebied.
- Bedrijven die veel verkeer aantrekken, met name logistieke bedrijven.
- Bedrijven die veel milieuhinder veroorzaken. Milieucategorie 4 en hoger wordt niet toegestaan.

We zien mogelijkheden voor allerlei bedrijfsfuncties, zolang de omvang passend is in het buitengebied. Geen uitstraling van een bedrijfsterrein, maar een erf globaal overeenkomend met de omvang van een agrarisch erf. Daarnaast zien we volop kansen voor functies op het gebied van recreatie, toerisme, horeca en zorg.

Ook kan gedacht worden aan huisvesting van arbeidsmigranten als zelfstandige functie. Hierbij sluiten we aan bij het nieuwe beleid, dat in

voorbereiding is. De omslag naar duurzame energievormen biedt goede kansen voor herontwikkeling van een voormalig agrarisch erf.

Het actuele regionale woonbeleid, vastgelegd in de Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2018 t/m 2021, biedt geen mogelijkheden voor het aanpassen van vrijkomende agrarische bebouwing naar woonfuncties. Niettemin sluiten we deze mogelijkheid op voorhand niet volledig uit. In uitzonderlijke gevallen willen we overwegen of extra bouwcontingent ingezet kan worden voor bijzondere woonvormen (bijvoorbeeld wonen in combinatie met zorg) waaraan behoefte bestaat. Voorwaarde is dat het leidt tot sloop van gebouwen en het intrekken van een vergunning op strategische locaties waardoor kwaliteitswinst (milieu, RO) worden geboekt en een integrale oplossing voor meerdere knelpunten kan worden gekomen.

– Sloop van overtollige gebouwen is een verplichting bij hergebruik.

Om gebruik te maken van de ruime mogelijkheden voor hergebruik moet er per saldo sprake zijn van sloop van bebouwing in het buitengebied. Vervangende nieuwbouw is toegestaan, op voorwaarde dat er uiteindelijk sprake is van een vermindering van de hoeveelheid bebouwing. De voorwaarde van sloop betreft niet alleen de eigen locatie. Het kan ook gaan om een andere locatie in ons buitengebied.

– Situering bouwvlak niet bepalend.

De mogelijkheden voor herontwikkeling zijn in het bestemmingsplan beperkt tot aangegeven bouwvlakken. Die beperking laten we los in het belang van een kwaliteitsslag. Niet de vorm van het bouwvlak is bepalend, maar de mate waarin de omgevingskwaliteit versterkt kan worden. Het geheel moet wel een omvang en uitstraling hebben dat in grote lijnen overeenkomt met de omvang van een agrarisch erf.

- **Onderscheid in deelgebieden vervalst.**
In het huidige beleid zijn er verschillende deelgebieden met andere mogelijkheden voor hergebruik, zoals het landbouwontwikkelingsgebied en de bebouwingsconcentraties. Die indeling laten we vervallen en wordt vervangen door voorwaarden waar aan moet worden voldaan. Deze zijn uitgewerkt in het dynamisch afwegingskader (hoofdstuk 6). Op basis daarvan kan per geval een afweging worden gemaakt (maatwerk).
- **Koppeling bedrijfswoning en bedrijfsgebouwen blijft gehandhaafd bij hergebruik.**
Deze uitspraak is belangrijk om te voorkomen dat de woning en de bedrijfsgebouwen worden opgesplitst, waardoor er een plattelandswoning ontstaat. Opsplitsing leidt tot overlast over en weer en roept de vraag weer op naar huisvesting voor de ondernemer van de functie in de bedrijfsgebouwen.

Procesafspraken

- **Richtlijnen voor sloop worden later toegevoegd.**
Nu sloopeisen belangrijk worden voor hergebruik, is het van belang daarvoor richtlijnen te ontwikkelen. Deze werken we de komende maanden uit. We voegen ze op een ander moment van de procedure van deze omgevingsvisie toe. We betrekken hierbij ook de sanering van asbest (bijvoorbeeld minder sloop indien ook asbest wordt gesaneerd).
- **Sloopregistratiesysteem.**
Om het koppelen van ontwikkelingen aan sloop van gebouwen op andere locaties te bevorderen, zetten we een sloopregistratiesysteem op. Daarin kan vraag en aanbod van te slopen gebouwen worden samengebracht.

- **Specifiek beleid ontwikkelen voor de (potentiële) stoppers.**
We onderzoeken hoe we deze groep maximaal kunnen ondersteunen om daadwerkelijk te stoppen of om hun locatie beschikbaar te stellen voor de blijvers. Welke rol kunnen ondernemers en agrarische adviseurs hierbij spelen en wat is de rol voor de gemeente?
- **Aanpassen bestemmingsplan m.b.t. sloopregelingen.**
We houden de stimuleringsregelingen voor sloop in het bestemmingsplan buitengebied tegen het licht. Nu is sloop een mogelijke kwaliteitsbijdrage. Dit gaan we omzetten in een verplichting. Dit brengen we zo snel mogelijk in procedure. Dit betreft bijvoorbeeld mogelijkheden voor verhoging van de inhoud van een woning of extra bijgebouwen bij een woning onder de voorwaarde van sloop. Daarnaast onderzoeken we of regelingen gekoppeld aan sloop uitgebreid kunnen worden.

Wie doet wat?

We constateren dat de vrijkomende gebouwen een uitdaging is waarvoor eigenlijk geen probleemeigenaar is. Als gemeente zien we de rol van procesregisseur. Mede daarom stellen we in paragraaf 5.10 voor om een gebiedsmakelaar aan te stellen.

Hetzelfde probleem speelt in de hele regio. We nemen het initiatief om het onderwerp regionaal op de agenda te zetten om maximaal denkkraft, menskracht en middelen in te zetten voor een bijdrage aan de oplossing van deze opgave. De problematiek van vrijkomende gebouwen en herbesteding is ingewikkeld. Daarom gaan we bekijken hoe we de samenwerking met partijen in de samenleving voor elkaar krijgen, bijvoorbeeld geldverstrekkers, makelaars, adviseurs, verzekeraars en dergelijke.

Hoe bewaken we de voortgang (monitoring)

We zetten een registratiesysteem op van behandelde initiatieven (bijvoorbeeld code in zaaksysteem of iets dergelijks) en waarom ze wel of niet zijn doorgegaan. Tevens houden we bij waaruit de kwalitatieve bijdrage heeft bestaan, met name de hoeveelheid bebouwing die per saldo is gesloopt.

Verdere indicatoren P.M.

5.4 Beschikbaar houden van perspectievolle agrarische locaties

Waarom is het een opgave?

Het buitengebied kent een mix van functies. De agrarische sector wordt steeds diverser. Door de grote hoeveelheid vrijkomende gebouwen wordt deze mix groter. Het is van belang dat de blijvende agrarische bedrijven voldoende ruimte houden op zich te kunnen blijven ontwikkelen.

Agrarische ondernemers zoeken daarnaast naar onderscheidende bedrijfsconcepten en specialiseren en differentiëren zich steeds meer (onder andere verbreding, verdieping, nevenactiviteit of met een tweede baan). Ook komen er steeds meer concepten voor nieuwe energievormen, zoals energieplantages, biomassakachels en gebruik van restwarmte.

De laatste jaren zien we dat ondernemers bestaande bedrijven opkopen en daar een deel van hun productie vestigen. Zo zijn meerdere bedrijven ontstaan die over meerdere locaties beschikken. De vrijkomende erven bieden kansen voor de blijvers om een locatie toe te voegen aan hun bedrijfsvoering.

Op basis van de rondgang in ons buitengebied hebben we geconstateerd dat hier vooral kansen liggen in sommige delen van het open ontginningsgebied, onder andere rond Kruisvennen, Vlakwater/Leveroy, tussen de Booldersdijk en de A2.

Een gevolg van het toevoegen van een vrijkomende locatie aan het bedrijf is dat er op meerdere locaties veel bedrijfswoningen niet meer als zodanig in gebruik zijn. Soms zijn ze in gebruik voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Soms is het gebruik onduidelijk. Gelet op de milieusituatie ter plaatse is een bestemming als plattelandswoning vaak niet mogelijk. Hierdoor is hergebruik of verkoop van deze woningen lastig.

Door de uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof is duidelijk geworden dat het verkrijgen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming veel ingewikkelder is geworden. Bij een wens voor de uitbreiding van een veehouderij is voorlopig de enige mogelijkheid het overnemen van een vergunning van een stoppend bedrijf. Hierdoor zijn deze vergunningen van stoppende bedrijven waardevol voor bedrijven op perspectievolle locaties.

Welke ambitie hebben we?

We willen ruimte bieden aan de blijvers op perspectievolle locaties en met onderscheidende bedrijfsconcepten. Het gaat daarbij niet alleen om schaalvergroting, maar ook om verbreding van activiteiten met een niet-agrarische tak, zoals een camping, natuurbeheer, bedrijfsexcursies, wandelroutes, kinderopvang, huisverkoop of zorg. Ook komen er steeds meer concepten voor nieuwe energievormen, zoals energieplantages, biomassakachels en gebruik van restwarmte. Dergelijke nevenactiviteiten kunnen bijdragen aan het maatschappelijk draagvlak voor landbouw.

De productie van gezond en veilig voedsel is ons uitgangspunt, geproduceerd door een innovatieve en economisch krachtige agrarische sector. Daarbij moet de voedselproductie meer in balans komen met gezondheid, klimaat, lucht- en waterkwaliteit, waterbeheer, biodiversiteit en kwaliteit van het landschap. We streven naar meer denken en doen in kringlopen (circulaire economie): er liggen toenemende kansen in de ontwikkeling van nieuwe kringloopconcepten voor onder andere energie, water en reststromen.

Hoe gaan we de ambitie bereiken?

Richtinggevende uitspraken

– **We maken per saldo geen nieuwe agrarische bouwlocaties mogelijk in het buitengebied.**

Er komen voldoende locaties vrij voor agrarische herontwikkeling. Voor agrarische bedrijven zijn geen nieuwe locaties nodig. In de praktijk is er al een ontwikkeling gaande waarin agrarische bedrijven kiezen voor meerdere locaties. We gaan dus niet meer uit van het aanwijzen van een agrarisch vestigingsgebied of landbouwontwikkelingsgebied of iets dergelijks.

Bewust hebben we ‘per saldo’ geformuleerd. We staan open voor nieuwe bouwlocaties als elders een locatie in z’n geheel wordt opgeruimd. Dit kan aan de orde zijn om bijvoorbeeld een betere locatie te vinden wat betreft milieuruimte. En natuurlijk voor zover bij die nieuwe locatie sprake is van een versterking van de omgevingskwaliteit.

– **We faciliteren de blijvers op perspectiefvolle locaties via maatwerk.**

Op geschikte, perspectiefvolle locaties willen we ondernemers via maatwerk faciliteren om zich verder te ontwikkelen. Welke locaties dat

zijn, gaan we niet vastleggen. We verwachten dat de agrarische sectoren zelf prima in staat zijn om deze locaties te vinden. Maatwerk betekent:

- We gebruiken de innovatiekracht van het agrarische bedrijfsleven om de kwaliteitsslag te maken. We staan open voor experimenten, op voorwaarde dat deze de kans bieden op een kwaliteitsslag.
  - We stimuleren het gebruik van verbeterde staltechnieken die een verbetering betekenen voor de uitstoot van geur en fijnstof en die een vermindering van de gezondheidsrisico’s met zich meebrengen. Ook al zijn deze systemen landelijk nog niet erkend, dan staan we hier open voor, op voorwaarde dat de ondernemer ons aan de hand van onderzoek heeft overtuigd van bovengenoemde verbeteringen.
  - Mede aan de hand van de omgevingsdialogo maakt een ondernemer inzichtelijk in hoeverre de overlast voor de omgeving aanvaardbaar blijft.
  - We staan open voor innovatieve bedrijfsontwikkelingen, mits dit bijdraagt aan de verbetering van de omgevingskwaliteit.
  - We bieden ruimte aan verbreding van de agrarische activiteiten op het gebied van verwerking van agrarische producten, circulaire landbouw en verduurzaming.
  - Het landschap ter plaatse wordt versterkt door sloop van overtollige gebouwen en een zorgvuldige landschappelijke inpassing.
  - De maximale omvang van het agrarisch bedrijf ligt niet op voorhand vast.
- **Nevenactiviteiten moeten onderdeel zijn van het totale bedrijfsconcept.**
- We willen voorkomen dat een nevenactiviteit een afzonderlijk bedrijf gaat worden met weer eigen ruimteclaims. De nevenactiviteit moet

daarom door de ondernemer zelf worden geëxploiteerd. Er mag geen sprake zijn van een afzonderlijke bedrijf.

– **Bouwen met voorwaarden.**

Zoals in het vorige hoofdstuk is aangegeven zetten we de versterking van de omgevingskwaliteit centraal. Daar hoort bij dat we de mogelijkheid moeten hebben om nadere voorwaarden te stellen.

Dat betekent dat we bouwen alleen willen toestaan onder nadere voorwaarden. Dat gaat ook gelden voor de agrarische bedrijven. Nu kan in het bestemmingsplan in de agrarische bouwvlakken zonder meer worden gebouwd. Dat gaan we omzetten naar een systeem met voorwaarden, onder de slogan: ‘ontwikkelingsruimte moet je verdienen’. De voorwaarden kunnen te maken hebben met:

- Milieukwaliteitsnormen op het gebied van geur en fijnstof.
- De sloop van overtollige stallen en andere gebouwen. Er zal altijd een bijdrage aan sloop moeten zijn. De omvang daarvan werken we nog verder uit.
- De landschappelijke inpassing van het erf.
- Eventueel maatregelen die nodig zijn op het gebied van klimaatadaptatie en energietransitie.

Hierdoor kan elke ontwikkeling worden aangegrepen om stappen in de goede richting te zetten ten aanzien van gezondheid en de landschappelijke kwaliteit. Over de voorwaarden dient een ondernemer vooraf overleg met de omwonenden te hebben gepleegd (omgevingsdialoog).

Hoe dit voorwaardelijke systeem eruit komt te zien, werken we uit in het omgevingsplan.

De tegenhanger is dat we een zo kort mogelijk procedure en met zo laag mogelijk kosten willen hanteren voor situaties waarin aan de voorwaar-

den wordt voldaan, zodat dit redelijk te vergelijken is met bouwen bij recht. Denk hierbij aan bijvoorbeeld aangepaste leges en procedure afspraken over afhandeling van deze omgevingsvergunningen.

Procesafspraken

– **Regeling plattelandswoningen nader onderzoeken.**

We gaan de problematiek van de herbestemming als plattelandswoning nader onderzoeken. Moeten we de normen voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat versoepelen of moeten we juist inzetten op regelingen die sloop en herbouw elders van dergelijke woningen faciliteren?

Wie doet wat?

- De agrarische sector is aan zet. De gemeente stelt zich faciliterend op.
- Resultaten van innovaties zijn onzeker, daarom vinden we een zorgvuldige dialoog in deze situaties cruciaal. Het initiatief ligt hiervoor bij de ondernemer. De gemeente kan ondersteunen en samen optrekken waar dat nodig en gewenst is.
- Voor situaties van innovatie en experimenteren waarin we overtuigd zijn van een toegevoegde waarde voor de omgevingskwaliteit zijn we bereid een proeftuin te starten.

Hoe bewaken we de voortgang (monitoring)

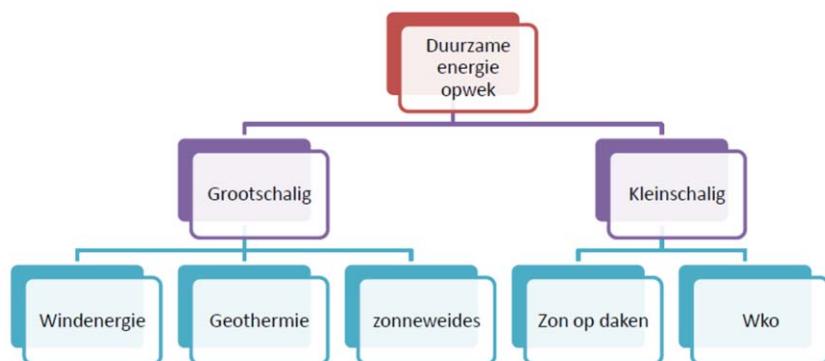
- We volgen de vergunningverlening onderdeel milieu en de vergunningen Wet natuurbescherming.
- We volgen de CBS cijfers.
- We evalueren periodiek de proeftuinen.

5.5 Een bijdrage leveren aan de energietransitie

Waarom is het een opgave?

De regio Midden-Limburg wil voor 2020 gezamenlijk met bedrijven en inwoners 1,5% per jaar energie besparen en 14% duurzame energie opwekken. De ambitie van de Rijksoverheid is dat Nederland in 2050 klimaatneutraal is. Op gemeentelijk niveau heeft de raad van Nederweert uitgesproken in 2035 energieneutraal te willen zijn.

De Provincie Limburg heeft met het Energiedashboard Limburg de potentie voor het opwekken van duurzame energie voor alle Limburgse gemeenten in beeld gebracht. Om de ambities te halen is naast besparing een mix nodig van windenergie, zonne-energie en aardwarmte. Mogelijkheden opwekken duurzame energie in Midden Limburg (uit Programmaplan energie 2018):

Welke ambitie hebben we?

Onze ambitie is om in 2035 energieneutraal te zijn. Energieneutraal betekent dat alle energie die binnen de gemeente gebruikt wordt op een duurzame manier opgewekt wordt. Om dit te behalen gaan we voor zowel aardgas als elektriciteit op zoek naar zoveel mogelijke duurzame alternatieven. Daarbij richten we ons in de eerste plaats op de energieopgave voor Nederweert zelf. Dat wil zeggen dat in 2035 de energie die in Nederweert wordt gebruikt ook lokaal duurzaam wordt opgewekt.

Wat betreft hernieuwbare energie (onder andere wind en zon) richten we ons op:

- Zoveel mogelijk energie besparen in de bebouwde omgeving.
- Zoveel mogelijk maatregelen in de bebouwde omgeving doorvoeren die bijdragen aan onze ambitie, zoals zonnepanelen op daken.
- Voor grootschalige opwek in het landelijk gebied richten we ons op het stellen van de juiste kaders voor de gewenste maatschappelijke-, sociale- en ruimtelijke 'return on investment' bij de opwekking van hernieuwbare energie. Om de goede kaders te vinden werken we hierbij vanuit de proeftuinen.

Daarnaast staat het aansporen van de energietransitie centraal door het vormen van coalities waarbij iedereen van meet af aan onderdeel is van de energietransitie en waarbij de eigen omgeving centraal staat.

Hoe gaan we de ambitie bereiken?

Richtinggevende uitspraken

- **Bij projecten voor duurzame energie staat het meeprofitieren van de omgeving centraal.**
Bij initiatieven voor zonnenvelden of windturbines vinden wij het essentieel dat de omgeving een proactieve en betrokken rol heeft bij de ontwikkeling en de exploitatie van het initiatief. De opbrengsten (€ en kWh) van het initiatief moeten maximaal terugvloeien in de gemeenschap. Bij voorkeur wordt het initiatief coöperatief ontwikkeld.
- **Openstaan voor innovatieve vormen van duurzame energie.**
In aanvulling op ‘klassieke’ vormen van duurzame energieopwekking staan we nadrukkelijk open voor innovatieve vormen, zoals drijvende zonnenvelden, geothermie en aqua- en riothermie.
- **P.M.**

Procesafspraken

- **Nader beleid formuleren op basis ervaring proeftuinen.**
Op basis van de proeftuinen voor windturbines en zonnenvelden gaan we nadere criteria en voorwaarden formuleren voor deze vormen van duurzame energie. Voor de return on investment hechten we hierbij aan de samenwerking met de energiecoöperatie Newecoop.
(<https://www.newecoop.nl/>).
- **Onze bijdrage wordt mede regionaal bepaald in de RES.**
Onze bijdrage aan de energietransitie wordt in belangrijke mate bepaald door onze ambitie om in 2035 energieneutraal te zijn. Daarnaast werken we samen met onze regionale partners vast aan een Regionale Energie

Strategie (RES), gevolgd door een Warmtetransitievisie in 2021. Daaruit kan nog een aanvullende opgave volgen.

Wie doet wat?

P.M.

Hoe bewaken we de voortgang (monitoring)

P.M.

5.6 Een bijdrage leveren aan de klimaatadaptatie

Voor dit onderwerp wachten wij het Klimaatadaptatieplan af. Dit wordt op 24 september aanstaande behandeld in een themaraadsvergadering. Daarna wordt deze paragraaf verder ingevuld.
Er is al wel een klimaatadaptatiekaart beschikbaar.

Waarom is het een opgave?

Welke ambitie hebben we?

Onze ambitie is om in 2035 klimaatbestendig te zijn. Dat wil zeggen dat we onze gemeente in 2035 ingericht hebben voor de opvang van de gevolgen van klimaatverandering.

Hoe gaan we de ambitie bereiken?

Richtinggevende uitspraken

- **Betrekken klimaatadaptatiekaart bij ontwikkelingen.**
Bij elke ontwikkeling betrekken we de klimaatadaptatiekaart (zie de volgende bladzijde) om te beoordelen in hoeverre maatregelen om ons aan te passen aan de klimaatverandering kunnen verbonden kunnen worden aan de ontwikkeling.

- **Duurzaam waterbeheer.**

Bij elke ontwikkeling gaan we uit van duurzaam waterbeheer in de vorm van afkoppelen van regenwater en laten inzijgen van regenwater op het eigen terrein.

Procesafspraken

- .
- .

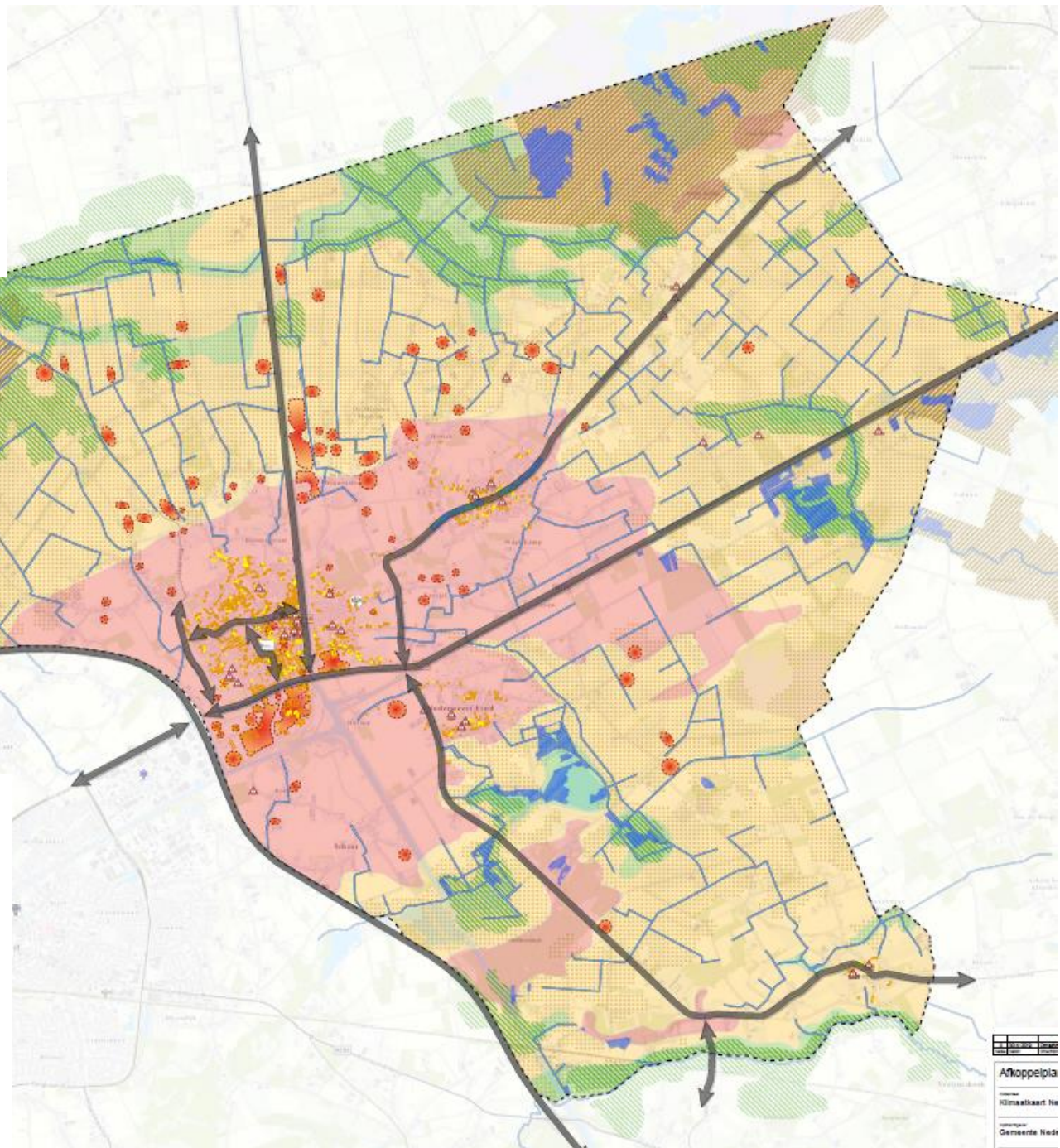
Wie doet wat?

Hoe bewaken we de voortgang (monitoring)

Verklaring

- Risicovolle objecten
- Brandweerkazerne
- Politiebureau
- Ambulancepost
- Gemeentehuis
- Aandachtsgebied wateroverlast met hogere prioritering (T=10: 35,7 mm in 45 min)
- Aandachtsgebied wateroverlast met lage prioritering (Herwijnen: 93 mm in 70 min)

- Doorgaande weg
- Doorgaande weg regionaal
- Doorgang gestremd agv water
- Waterloop waterschap
- Berging in hoog gebied
- Berging in midden gebied
- Berging in laag gebied
- Hitte-eiland
- Overloopgebied
- Droogtegevoelig gebied: mogelijke natuurbranden
- Droogtegevoelig gebied: grondwaterstand tot 150cm
- Droogtegevoelig gebied: vochtminnende natuur
- Gemeentegrens

5.7 Versterken van het groene karakter

Waarom is het een opgave?

Drie grote natuurgebieden zijn kenmerkend voor onze identiteit (Nationaal Park De Groote Peel, Weerterbos en Sarsven en de Banen en omgeving). Meer verbindingen tussen woonkernen en deze gebieden brengt onze inwoners dichterbij het buitengebied. Het buitengebied wordt aantrekkelijker voor onze inwoners, maar ook toeristen. Bosaanleg draagt ook bij aan het verminderen van de CO₂-uitstoot en daarmee aan een beter klimaat.

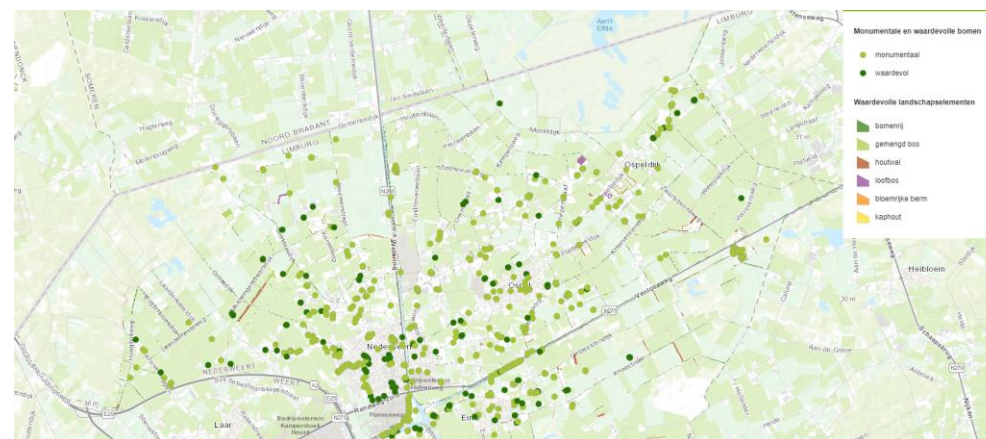
Aanleg van groen gebeurt deels door initiatiefnemers die op basis van hoofdstuk 3 bijdragen aan het versterken van de identiteit en landschappelijke kernkwaliteiten.

Een ander onderdeel is dat we de groene structuren versterken en de wegprofielen vergroenen. In brede zin willen we de biodiversiteit in onze gemeente versterken. Dit onderwerp had tot voor korte beperkte aandacht, het laatste groenbeleidsplan dateert van bijna 20 jaar geleden!

Welke ambitie hebben we?

We geven structureel meer aandacht aan het versterken van het groene karakter van ons buitengebied. Dat draagt bij aan de versterking van de omgevingskwaliteit en vervult een rol in een gezonde en 'klimaatadaptieve' leefomgeving. Mede daarom werken we aan een actualisatie van het groenbeleidsplan. Hiervoor is recent onder meer het platform Groen gestart. Het platform groen zoekt concrete mogelijkheden om groen te versterken, zoals natuurlijk bermbeheer, aanleg landschapselementen en dergelijke.

We willen monumentale en waardevolle bomen behouden en beschermen. Daartoe zijn deze inmiddels geïnventariseerd en digitaal ontsloten. Zie: <https://arcg.is/1f0iyX>, waarvan hieronder een screenshot is opgenomen.

Voor de verdere invulling van dit onderwerp wordt de informatie vanuit het platform Groen en het Groenbeleidsplan afgewacht.

Hoe gaan we de ambitie bereiken?

Richtinggevende uitspraken

- **Behoud en versterking van onze grootschalige natuurgebieden.**
Aan de randen van ons buitengebied liggen grootschalige natuurgebieden die we willen behouden en versterken. In paragraaf 3.2 zijn deze natuurgebieden als afzonderlijk deelgebied benoemd, inclusief de te versterken waarden.
- **Betrekken bomenkaart bij ontwikkelingen.**
Bij elke ontwikkeling betrekken we de digitale kaart van de monumentale en waardevolle bomen (zie: <https://arcg.is/1f0iyX>). Dat doen we om kansen te ontdekken voor de versterking van de groenstructuur.

Procesafspraken

- **Uitwerken Groenbeleidsplan.**
Om groen structureel meer aandacht te geven stellen we een nieuw Groenbeleidsplan op. Hiertoe is recent het platform Groen van start gegaan.
- **Uitwerken Handvat kernkwaliteiten landschap.**
Om de versterking van de kernkwaliteiten van ons landschap zo praktisch mogelijk in te steken en een hulpmiddel te bieden aan initiatiefnemers werken we een handvat kernkwaliteiten uit. Referentie hiervoor is het handvat voor het nationaal landschap Zuid-Limburg.
<http://www.handvatnationaallandschap.nl/handvat-viewer/>

Wie doet wat?

P.M.

Hoe bewaken we de voortgang (monitoring)

P.M.

5.8 Verbeteren van de infrastructuur

Voor dit onderwerp wachten wij de Mobiliteitsvisie af. Deze wordt op 28 oktober aanstaande behandeld in een themaraadsvergadering. Daarna vullen wij deze paragraaf verder in.

Waarom is het een opgave?

Wegen in het buitengebied worden gebruikt door agrarisch verkeer, hardrijdende burgers en busjes van bezorgdiensten. Doordat veel wegen smal zijn levert dit gevaarlijke situaties op. Door het smalle profiel van de wegen zijn er bijna geen mogelijkheden voor ecologisch bermbeheer en landschapsversterking langs de wegen.

Burgers en agrarische ondernemers hebben behoefte aan omrijd-routes rondom diverse kernen. Op een aantal plaatsen moet zwaar landbouwverkeer door woonkernen. Dit leidt tot overlast en onveilige situaties.

Het is op een aantal locaties lastig om in het buitengebied te komen, terwijl er een groeiende behoefte bestaat aan het maken van ‘ommetjes’ (sport, uitloop en dergelijke). Daarnaast zijn er weinig aantrekkelijke en veilige routes van het dorp naar de natuurgebieden rondom Nederweert. De afgelopen jaren is de aanleg van een randweg rond Nederweert onderzocht. Dat is afgewogen tegen een alternatief waarbij het bestaande tracé van de N266 en N275 wordt aangepast met onder andere rotondes, fietstunnels en dergelijke. Op 9 juli 2019 besloot de gemeenteraad om aan Provinciale Staten te adviseren om te kiezen voor het alternatief over het bestaande tracé.

Welke ambitie hebben we?

Bewegen in het groen is gezond. Het realiseren van veilige en aantrekkelijke recreatieve routes vinden wij daarom belangrijk. Door natuurgebieden beter toegankelijk te maken vergroten we de draagkracht voor natuurbehoud. Het is wenselijk om meer scheiding tussen verkeerssoorten te maken. Bijvoorbeeld door specifieke landbouwroutes te realiseren en anderzijds recreatieve routes aan te wijzen.

Verder afleiden uit Mobiliteitsvisie. P.M.

Hoe gaan we de ambitie bereiken?

Richtinggevende uitspraken

– . Afleiden uit Mobiliteitsvisie. P.M.

Procesafspraken

– **Herprofilering van wegen integraal benaderen.**

Bij herprofilering moeten we kijken naar koppelkansen met andere thema's, zoals de klimaatadaptatie en de landschappelijke en recreatieve kwaliteit van een weg.

Wie doet wat?

P.M.

Hoe bewaken we de voortgang (monitoring)

P.M.

5.9 Versterking beleving en gastvrijheid

Waarom is het een opgave?

Het buitengebied van Nederweert staat toeristisch onvoldoende op de kaart, terwijl het buitengebied veel te bieden heeft. Denk aan de kanalen met de kanalenviersprong en de natuurgebieden. Daardoor missen ondernemers en overheid kansen op het gebied van toerisme en recreatie.

Twee jaar werkten ondernemers samen met de gemeente aan het concept Nederweert - Vlinder van Limburg met als doel Nederweert beter op de kaart te zetten. Midden 2018 kwam dit proces (tijdelijk?) tot stilstand.

Welke ambitie hebben we?

We bieden ruimte om de beleving en gastvrijheid in het buitengebied van Nederweert te versterken. Uiteindelijk gaat het om het creëren van een uitdagende natuurlijke omgeving, waar toeristen en bewoners de gastvrijheid van Nederweert optimaal beleven.

Hoe gaan we de ambitie bereiken?

Het sleutelwoord is (lokale en regionale) samenwerking. Er zijn veel mogelijkheden. Die hebben kans van slagen als het een regionale kapstok krijgt om Nederweert onder een gezamenlijke vlag te in de markt te zetten en te promoten. De recreatieve en toeristische ondernemers moeten krachten bundelen, elkaar versterken in het opbouwen van een imago en kansen benutten waar het gaat om ontwikkeling van het recreatieve aanbod. Samen bepalen ze hoe aantrekkelijk de regio is voor de toeristen. In een gebied waar landbouw de overhand heeft in het landschap, is het van belang dat de toerismesector continu in gesprek is met de agrarische sector. Voor De Peel zijn hiervoor eerste stappen gezet, die we als gemeente graag ondersteunen.

Wie doet wat?

We zijn van mening dat de toeristische sector het initiatief moet nemen, waarbij wij als gemeente ons ondersteunend opstellen. De wens om samen te werken moet vanuit de sector zelf gevoeld en gewenst zijn. In dat kader ondersteunen we het initiatief om de Vlinder van Limburg opnieuw te laten vliegen. Er zijn inmiddels verkennende gesprekken gestart met de agrarische sector, verenigd in Boeren van Nederweert, en de lokale ondernemers verenigd in OVN.

Dit moet leiden tot een visie/strategie, waarin aan de orde moet komen:

- Wat is er nodig de regio nog aantrekkelijker te maken voor de bezoekers?
- Hoe kunnen wij samenwerken om dit tot stand te brengen?
- Waar zit de win - win voor alle partijen?
- Hoe kunnen we samenwerking structureel maken zodat we niet meer afhankelijk zijn de toevallige ontmoeting die een mooi idee tot stand brengt, waar de rest niets vanaf weet.
- Wat willen we bereiken (ambitie).

Hoe bewaken we de voortgang (monitoring)

P.M.

5.10 Herstructureringsopgave

Waarom is het een opgave?

In paragraaf 5.1 stelden we al vast dat in sommige deelgebieden de noodzaak hoog is om te komen tot kwaliteitsverbetering. We moeten daarmee actief aan de slag! Naar verwachting lost alleen het goed begeleiden van de stoppende bedrijven het probleem maar gedeeltelijk op. We kiezen voor een bredere aanpak.

Welke ambitie hebben we?

Samen met betrokken partijen, waaronder geldverstrekkers, agrarische adviseurs, makelaars en dergelijke, willen we zoeken naar een integrale aanpak van herstructurering. Deze opgave speelt niet alleen in onze gemeente, maar ook in de buurgemeenten. We zoeken daarom voor deze herstructurering naar samenwerking in regionaal verband. We betrekken de provincie hier ook bij om zo maximaal menskracht en middelen vrij te spelen voor deze herstructureringsopgave.

Hoe gaan we de ambitie bereiken?

Richtinggevende uitspraak

- **We maken per saldo geen nieuwe bouwlocaties mogelijk in het buitengebied.**

Door de grote hoeveelheid stoppende (agrarische) bedrijven komen er veel locaties vrij voor andere functies. Daarnaast constateren we dat in sommige deelgebieden de kwaliteit van de leefomgeving te wensen over laat door leegstaande of vervallen gebouwen. We zetten maximaal in op de sloop van overbodige, voormalig agrarische gebouwen.

Daar past niet bij om nieuwe bouwlocaties voor nieuwe functies toe te staan. Een nieuw bebouwd erf is dus in principe niet mogelijk. Voor de duidelijkheid merken we op dat we duurzame energievormen, zoals een zonneveld, niet zien als een bebouwd erf.

Bewust hebben we ‘per saldo’ geformuleerd. We staan open voor nieuwe bebouwde erven als elders een locatie in z’n geheel wordt opgeruimd.

- **Bouwen met voorwaarden: uitbreiding niet agrarische functies.**

In paragraaf 5.4 is uitgewerkt dat we toe willen naar een systeem waarbij agrarische bedrijven alleen kunnen bouwen onder voorwaarden. Dit geldt niet alleen voor de agrarische bedrijven. Ook voor andere ontwikkelingen, zoals uitbreiding van niet-agrarische bedrijven of recreatiebedrijven geldt dat. In de meeste gevallen is een dergelijke uitbreiding niet mogelijk op basis van het bestemmingsplan en vindt toetsing aan de hand van deze omgevingsvisie plaats. Daarbij is ook uitbreiding van bestaande functies mogelijk om de omgevingskwaliteit te versterken.

Procesafspraken

- **We laten een gebiedsmakelaar faciliteren en verbinden.**

De praktijk laat zien dat er sneller mogelijkheden voor sloop en herontwikkeling in beeld komen als situaties op verschillende percelen ‘aan elkaar worden geknoopt’. Nu is ieder voor zich bezig en worden kansen om samen te werken gemist. We stellen binnen de gemeente een gebiedsmakelaar aan, die hierin een belangrijke ondersteunende rol kan vervullen en eigenaren de weg kan wijzen en met elkaar verbinden. We zijn er van overtuigd dat dit een belangrijke rol kan spelen om de gewenste kwaliteitsverbetering voor elkaar te krijgen.

We zien ook dat er locaties zijn met een sociale problematiek. Door een tekort aan financiële middelen is er geen mogelijkheid om te investeren

in kwaliteit. Hierbij kunnen ook schaamte, schulden e.d. aan de orde zijn. Binnen ons sociaal domein zijn daarvoor leefbaarheidsregisseurs beschikbaar. De aan te wijzen gebiedsmakelaar zal nauw met deze leefbaarheidsregisseurs moeten samenwerken om het beste resultaat te kunnen bereiken.

- **Proeftuin herstructureringsopgave.**

We streven voor de herstructurering naar regionale samenwerking. Dat kost tijd. Daar willen we niet op wachten. Als proeftuin stellen we op korte termijn een plan van aanpak/proeftuin om zo stappen te kunnen zetten. Hiervoor maken we ook financiële middelen vrij.

- **Specifiek beleid ontwikkelen voor de (potentiële) stoppers.**

We onderzoeken hoe we deze groep zoveel mogelijk kunnen ondersteunen om ook echt te stoppen of hun locatie vrij te maken voor blijvers. Welke rol kunnen ondernemers en agrarische adviseurs hierbij spelen en wat is de rol voor de gemeente?

- **We maken financiële middelen vrij voor sloop van vrijkomende gebouwen.**

Om in sommige deelgebieden snel een kwaliteitsslag te maken, is het gewenst het slopen van vrijkomende gebouwen te stimuleren. Het inzetten van financiële middelen op strategische locaties kan de herstructurering bevorderen en problemen oplossen.

Wie doet wat?

Als gemeente maken we menskracht en middelen vrij voor de herstructurering.

Hoe bewaken we de voortgang (monitoring)

P.M.

6 Wegwijzer initiatieven en dynamisch afwegingskader

6.1 Inleiding

De omgevingsvisie vormt de basis om inkomende initiatieven zorgvuldig af te wegen (afwegingskader). Dergelijke initiatieven zijn lang niet altijd te voorspellen. Vaak is er sprake van een in hoge mate ‘onbekende toekomst’ ofwel het onvoorziene: nieuwe ontwikkelingen en innovaties die onmogelijk vooraf zijn te voorspellen, maar evengoed recht hebben op een positieve benadering.

Zoals uit deze omgevingsvisie blijkt, geven we ruimte geven aan passende ontwikkelingen in het buitengebied, op voorwaarde dat er uiteindelijk sprake is van een versterking van de omgevingskwaliteit van het buitengebied. We gaan daarbij uit van de strategie van ‘ja, mits’, waarbij mits staat voor de voorwaarde dat de kwaliteiten in het buitengebied worden versterkt.

Deze aanpak werkt alleen als ook alle betrokken partijen, bewoners, ondernemers, organisaties, ambtenaren en bestuurders een gezamenlijke verantwoordelijkheid voelen om bij te dragen aan die omgevingskwaliteit. Dit vraagt meer werken vanuit goed overleg, vertrouwen en wederzijds respect en minder vanuit regels en afvinklijstjes. Het gaat om het uitwisselen van argumenten en op basis daarvan een afweging maken.

Dit betekent niet dat er geen regels meer nodig zijn. De overheid stelt kaders om de rechtszekerheid van haar inwoners te borgen. Deze kaders kunnen echter ruimer zijn wanneer alle betrokkenen bereid zijn om zelf mede verantwoordelijkheid te nemen voor de kwaliteit en leefbaarheid van ons buitengebied.

6.2 Wegwijzer initiatiefnemers

Het hiernaast afgebeelde schema geeft weer welke stappen een initiatiefnemer doorloopt bij het ontwikkelen van initiatieven. We willen als gemeente vanaf het begin in gesprek zijn en samen optrekken via de omgevingstafel.

De volgende stappen zijn daarin essentieel:

1. Geef aan op welke wijze de ontwikkeling de identiteit en landschappelijke kernkwaliteiten versterkt. Betrek de waardenkaart uit hoofdstuk 3 hierbij. De landschappelijke versterking dient gebaseerd te zijn op een goede analyse van de stedenbouwkundige en landschappelijke situatie ter plaatse.
2. Geef aan op welke wijze de ontwikkeling bijdraagt aan de geformuleerde opgaven in hoofdstuk 5. Onderbouw hoe de ontwikkeling past binnen de richtinggevende uitspraken.
3. Geef aan hoe u omwonenden en andere belanghebbenden hebt betrokken bij de planuitwerking. Wij vinden deze omgevingsdialoog van groot belang. Zie hiertoe: https://www.nederweert.nl/bestuur-organisatie/buitengebied-in-balans_44202/item/richtlijnen-dialoog_79729.html
4. Doorloop het dynamisch afwegingskader in de volgende paragraaf.

Als uit deze vier stappen blijkt dat de ontwikkeling kansrijk is, toetsen wij natuurlijk ook aan geldende regels op het gebied van veiligheid en milieu.

Uiteindelijk moet voor de ontwikkeling een planologische procedure worden doorlopen.

6.3 Dynamisch afwegingskader

Aan de hand van de onderstaande criteria wegen we af of er bij een ontwikkeling uiteindelijk sprake is van kwaliteitswinst.

Criteria:

1. Nieuwe functies moeten het voorzieningenniveau in de kernen niet aantasten. Voorkomen moet worden dat een nieuwe ontwikkeling in het buitengebied ten koste gaat van de kwaliteit, leefbaarheid en het voorzieningenniveau in de kernen.

Daarom moet een ontwikkeling toegevoegde waarde hebben voor het buitengebied. We geven alleen ruimte aan initiatieven die bijdragen aan de kwaliteiten van het buitengebied of die gebruik maken van die kwaliteiten. Daarvan is onder andere sprake als een bijdrage wordt geleverd aan de sloop van overbodige gebouwen in het buitengebied.

Het is aan initiatiefnemers om ons te overtuigen dat er sprake is van voldoende meerwaarde voor het buitengebied.

2. Verkeersaantrekkende functies alleen op passende locaties (raakvlak mobiliteitsplan/visie). De verkeersveiligheid mag door de ontwikkeling niet verslechteren.

Concreet maken aan de hand van mobiliteitsvisie

Criteria- algemeen:

3. Omliggende functies mogen door een ontwikkeling niet worden belemmerd.
4. Het initiatief moet voorzien in voldoende parkeerruimte op eigen terrein.
5. In geval van verblijfsfuncties moet er sprake kunnen zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

6. De omgevingsvergunning (onderdeel milieu) moet in overeenstemming met de nieuwe situatie worden gebracht.
7. Buitenopslag van goederen en stalling buiten is in principe niet toegestaan.

7 Communicatie, voortzetting en borging

Waarom is het een opgave?

In de visie is het vaak genoemd, we willen samen een buitengebied waar het prettig wonen, werken, ondernemen en recreëren is. De kernwoorden daarbij zijn: samenwerking (met partijen in de samenleving evenals intern bij de gemeente), dialoog, maatwerk, kwaliteit en innovatie. Als we dit echt belangrijk vinden is goede en blijvende communicatie onderling en een blijvende borging broodnodig.

Welke ambitie hebben we?

We willen in contact en afgestemd blijven. In contact blijven met elkaar, zowel onderling in het buitengebied als met inwoners, recreanten of/en ondernemers. Maar ook tussen belangenorganisaties, netwerken, nieuwe en bestaande ontwikkelingen en de overige inwoners van de gemeente Nederweert en de gemeentelijke organisatie zelf. Open, eerlijk en nuchter met elkaar omgaan. Elkaar proactief opzoeken als er wat speelt. Dat doet recht aan de waarden van de Nederweertenaar en het mooie buitengebied dat we moeten blijven koesteren.

Hoe gaan we de ambitie bereiken?

Een ambitie benoemen is één. Er ook naar handelen en deze bereiken is stap twee. Als we samen oprecht de omgevingskwaliteit in ons buitengebied willen versterken moeten we elkaar actief opzoeken en niet denken in eigen belang maar in gedeelde belangen. Wellicht kunnen we streven naar gedeeld eigen belang. Iedereen mag er beter van worden, jezelf maar ook je burens, de gemeente en de bezoeker! Dit vergt afstemming en communicatie.

Richtinggevende uitspraken

- **Blijvende dialoog is nodig!**
De samenleving verandert sneller dan de overheid haar beleid kan aanpassen. De inwoners en ondernemers in het buitengebied zijn mondiger, informatie is sneller en op veel plaatsen toegankelijk. Tegenstellingen in belangen lijken groter te worden. Dit vraagt voor alle partijen (overheid, inwoner, ondernemer, instellingen) een nieuwe rol. De gezamenlijke rode draad is een voortdurende dialoog. We kunnen spreken van een cultuurverandering die nodig is bij alle genoemde partijen. Een ontwikkeling vanuit één vakgebied bekijken bestaat niet meer. Daar is de maatschappij te complex voor geworden. Dus, samen de benodigde kennis en kennissen bij elkaar brengen om te komen tot een gezamenlijke ontwikkeling, standpunt of voorwaarden is noodzakelijk. Iedereen op één lijn krijgen is wellicht een droombeeld. Echter goed nabuurschap, collegialiteit en kennisdeling zijn geen onhaalbare opgaven. Dialoog en communicatie! Hier moet dus tijd en ruimte voor worden vrijgemaakt, sowieso in de gemeentelijke organisatie.
- **Boodschap, doelgroepen en middelen goed afstemmen**
Blijvend vertellen wat het nut en de noodzaak is van samenwerken aan een kwaliteitsverbetering voor het buitengebied blijft van belang net zoals kennis en regelgeving delen. Een duidelijke en eenduidige boodschap met bijbehorende waarden en ambassadeurs naar de identiteit van Nederweert is dan prettig. Een gedeelde en gedragen identiteit van het buitengebied maakt trots en motiveert te werken aan het perfectioneren van 'ons' buitengebied. Natuurlijk kunnen we niet iedereen willekeurig erbij betrekken en informatie willekeurig uitstrooien. Daarom is het nodig doelgroepen aan te wijzen.

Elke doelgroep heeft accentverschillen in belang, behoefte of kennis. Willen we personen bereiken dan moeten we informatie zo gericht en persoonlijk mogelijk brengen. Zodat degene geïnformeerd is en verder kan of/en de dialoog kan aangaan. Dialoog en communicatie vraagt gerichte afstemming en keuzen maken. Tot slot is het slim om na te denken welke communicatiemiddelen er nodig zijn om de boodschap en de identiteit goed over te brengen. Door het schrijven van een plan van aanpak communicatie leggen we het bovenstaande vast.

– **Borging van communicatie**

De omgevingsvisie is een momentopname. Daarin zijn vooral allerlei lopende trajecten met elkaar in verband gebracht. Het betekent dat deze omgevingsvisie nooit af is. Regelmatig houden we de visie tegen het licht om te zien of we voldoende op weg zijn in de beschreven richting. De Omgevingswet noemt dit de beleidscyclus. Het betekent dat we moeten beschrijven hoe we de monitoring vormgeven en dat we moeten blijven afstemmen. Hoe borgen we zowel inhoudelijk als communicatief dat we afgestemd blijven, elkaar gericht weten te vinden en nieuwe inzichten, ontwikkelingen en zorgen actief blijven delen. Naast tijd/werkcapaciteit en een communicatieplan van aanpak zijn een organisatieschema en een procesplanning voor de toekomst handig. Een organisatieschema waarin staat wie verantwoordelijk is voor wat in welke rol en in wat voor platform dit zijn beslag krijgt. Zo is voor te stellen dat er een soort klankbord-platform ontstaat waar de visie blijvend aan getoetst wordt. Dit naast bestaande netwerken, organisaties en afdelingen binnen de gemeente. In het organisatieschema staat ook hoe de verschillende netwerken/afdelingen ten opzichte van elkaar georganiseerd zijn. Een doorkijk in de procesplanning is van belang om mijlpalen vast te leggen. Het kan gaan om besluitvorming, nieuwe regelgeving of wanneer monito-

ren we wat. Leg het vast zodat we elkaar erop aan kunnen spreken. Tot slot is het te adviseren een toegankelijke website te maken waar informatie op staat over de omgevingsvisie in het buitengebied. De eerste vastlegging van informatie die voor iedereen snel bereikbaar is.

Procesafspraken

- Communicatiecapaciteit organiseren
- Communicatieplan van aanpak realiseren
- Organisatieschema samenstellen
- Procesplanning inrichten
- Communicatiemiddelen maken waaronder een toegankelijke site voor informatie over de omgevingsvisie

Wie doet wat?

Om de bovenstaande procesafspraken te realiseren is voornamelijk de gemeente aan zet. Dit kan de gemeente Nederweert natuurlijk niet alleen. Vele handen maken licht werk, dus wellicht zijn er taken te delen met betrokken partijen.

Hoe bewaken we de voortgang (monitoring)

P.M.

Bijlagen

Overzicht bijlagen in separaat rapport:

1. Analyse cultuurhistorie en landschap ten behoeve van de onderbouwing van de deelgebieden.
2. Nadere informatie positieve gezondheid.

Colofon

Opdrachtgever

gemeente Nederweert

Contactpersoon

Rianne Bongers

Projectleiding

Henk Veldhuis

Projectnummer

932.00.01.20.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Utrechtseweg 7
3811 NA Amersfoort
T 033 465 65 45
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort